DARBININKAS

Vol. LXXIX, Nr. 22
Birželio - June 3, 1994 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
$ 1.00

LIETUVOJE ir apie *LIETUVĄ*

-- **Lietuvos Seimo delegacija** su oficialiu vizitu gegužės 25-27 dienomis lankėsi Suomijoje. Seimo delegacija susitiko su Suomijos parlamento nariais, lankėsi pramonės ministerijoje, Suomijos radijuje, Suomijos banke. Delegaciją priėmė Suomijos prezidentas Maris Ahtisaris.

-- **George Soros** - žymus įvairių projektų Lietuvoje rėmėjas gegužės 26-28 dienomis viešėjo Lietuvoje. Jis susitiko su Lietuvos prezidentu A. Brazausku, premjeru A. Šleževičiumi, bankininkais, ekonomistais, teisininkais, skaitė viešą paskaitą "Kuriant atvirą visuomenę". Soros per 1990 m. įsteigtą Atviros Lietuvos fondą jau yra paskyręs įvairiems piliečių ir organizacijų projektams daugiau nei $7 milijonus.

-- **Lietuvos vyriausybės** nutarimu šalyje bus leidžiama organizuoti trijų rūšių labdaros ir paramos loterijas. Ne mažiau kaip 70% tokių loterijų pelno turės būti skiriama labdarai. Metinis leidimas rengti skaitmeninę ir momentinę loterijas kainuos po 10 tūkst. litų, bingo loteriją - 50 tūkst. litų. Steigti kazino ir kitas azartinių žaidimų įstaigas Lietuvos įstatymai draudžia.

-- **Tradicinis devynioliktasis** folkloro festivalis "Skamba, skamba kankliai" vyko Vilniuje gegužės 26-29 dienomis. Vyko liaudies meno mugė senamiestyje, ansamblių iš visos Lietuvos pasirodymai aikštėse ir skveruose. Liaudies muzikos koncertą surengė svečiai iš Olandijos.

-- **Romualdas Visokavičius**, buvęs Lietuvos banko valdybos pirmininkas, kaip pinigų politikos ekspertas išvyksta į Uzbekistaną konsultuoti šios Vidurinės Azijos valstybės vyriausybę. Ji šiais metais ruošiasi įvesti nacionalinę valiutą - sumą. Uzbekistano vyriausybė R. Visokavičių pakvietė Tarptautinio valiutos fondo rekomendavimu. Lietuvių bankininkas dirbs pagal JT plėtros programą.

-- **Lietuvos Lenkų Sąjunga** gegužės 24d. suorganizavo apie pusantro šimto piketuotojų prie Seimo rūmų. Jie reiklavo pataisyti neseniai priimtą savivaldybių tarybų rinkimų įstatymą. Jų nepatenkina tai, kad pagal įstatymą visuomeninės organizacijos neturi teisės dalyvauti rinkimuose atskirų kandidatų sąrašu.

-- **Lietuvos socialdemokratai** neigia vyriausybės tvirtinimą, jog pernai realusis darbo užmokestis išaugo 12.6%. Remdamiesi oficialiais statistikos duomenimis, jie paskaičiavo, kad 1993 m. jis buvo apie 40% mažesnis negu 1992 m. Gyventojų realiosios santaupos bankuose taip pat sumažėjo, o vyriausybė įrodinėja atvirkščiai. Ji, sako socialdemokratai, neįvertina tos aplinkybės, kad santaupų perkamasis pajėgumas sumažėjo, palūkanos už indėlius buvo mažesnės negu infliacijos tempai.

-- **Socialinės apsaugos** ministras Mindaugas Stankevičius praneše, kad paruoštas projektas laipsniškai didinti pensinį amžių. Pagal jį, 2023 metais visi išeinantys į pensiją bus 65 metų amžiaus. Dabar pensininkai sudaro 18% visų šalies gyventojų. Šiuo metu Lietuvoje yra trumpiausias Europoje išėjimo į pensiją amžius: moterų - 55 metai, vyrų - 60.

BŪSIMOS "PRICHVATIZACIJOS" AUKOS

Privatizacija Lietuvoje dabar vadinama "prichvatizacija" (iš rusų kalbos žodžio "prichvatitj" - pasigriebti). "Prichvatizacija" praktiškai baigta - geriausieji kąsniai išsidalinti tarp savųjų "ryklių", įvertinant įnašus į partijos veiklą, šlovingą praeitį ir sugebėjimą "persitvarkyti". Tačiau Lietuvoje dar liko taip vadinamas "sunkus sovietinis" palikimas - valstybinės įmonės. Ką daryti jeigu, jeigu jų "viduriai" pasenę ir ateities gyvybei, rodos, nėr. Padėkite joms numirti...

Kaip praneša ELTA, gegužės 25 d. Panevėžio valstybinio stiklo fabriko darbininkai surengė piketą, o po jo sekretoriate paėmė įkaitu fabriko generalinį direktorių Stasį Stoškų. Darbininkų protestą sukėlė laiku neišmokami atlyginimai. Dalis darbuotojų negavo darbo užmokesčio dar už vasario mėnesį.

"Besikeičiantys budėtojai neišleidžia fabriko vadovo iš jo darbo vietos, tačiau ši akcija apskritai netrukdo fabriko darbui", - teigia ELTA. Iš tikro, ar gali būti patikimesnis fabriko gero darbo garantas kaip jo direktoriaus 24-ų valandų sėdėjimas darbo kabinete.

Kas gi privertė darbininkus imtis tokių drastiškų priemonių, kokie jų reikalavimai? Piketuotojai reikalauja, kad už kiekvieną laiku nepamokėtą darbo dieną būtų priskaičiuoti 0.5% delspinigių. Turint omeny mėnesinę infliaciją Lietuvoje, galima drąsiai teigti, jog darbininkų reikalavimai daugiau negu, kad švelnūs. Jie taip pat reikalauja, kad nesugebantis valdyti fabriko direktorius atsistatydintų.

Fabriko finansines problemas, kaip teigia ELTA, sukėlė napavykęs kontraktas su viena italų firma, kuri liko skolinga apie 300 tūkst. Vokietijos markių. Be to, Lietuvoje neturi paklausos fabrike gaminami užsukami stiklainiai, kurių įmonės sandėliuose susikaupė už 5 milijonus litų. Klausimas: kodėl sudaromi abejotini kontraktai didelėms sumoms ir kodėl gaminama tai, ko negalima parduoti, kas nėra prekė? O gal paprasčiausiai nesivarginama, ieškant naujų rinkų. Į klausimus numokime ranka - juk įmonė valstybinė... Padėkite jai numirti...

Fabriko generalinis direktorius tvirtina dėjęs pastangas gauti trumpalaikį kreditą, kad būtų galima darbuotojams išmokėti algas. Tačiau stiklo fabrikas - valstybinė įmonė, kuri negali bankui nieko užstatyti, todėl kredito gauti nepavyko. Taigi, fabriko mirties nuosprendį pasirašė komerciniai bankai. O kur valstybinis Lietuvos bankas, kuriam rodos turėtų rūpėti tokios "brolių" priešmirtinės kančios? Tyla.

Istorija būtų nepilna, jeigu nepaminėtume likimo brolių - vien tik Šiauliuose merdi "Nuklonas", televizorių gamykla "Tauras", odų perdirbimo įmonė, dviračių gamykla. Dalis jų darbuotojų atleisti, dalis išėję į nenurodyto ilgumo "ilgalaikes" atostogas už 50 litų "uždarbį" per mėnesį, dalis tebedirba, pratęsdami gamyklų mirties agonijas...

Galutinį mirties nuosprendžio patvirtinimą turėtų padaryti Lietuvos vyriausybė, išleisdama ir įgyvendindama bankroto įstatymą. Tik iškyla klasimas: ar Lietuvos valstybės interesuose numarinti šias įmones - Lietuvos pramonės ląsteles? Iš vienos pusės, turint omeny rinkos teoriją, tokios įmonės turėtų savaime bankrutuoti, tada, kada joms ateina laikas. Tačiau rinkos teorija Lietuvoje dar neveikia. Belieka du keliai: stambios investicijos į pramonės įmones, perorganizuojant jas technologiškai arba keičiant jų gamybos pobūdį. Čia galėtų pagelbėti ir savi ekonomikos ekspertai.

Reikalinga įvertinti - ar ekonomiškai apsimoka daryti investicijas į dabar nerentabilias įmones, ar reikia leisti joms bankrutuoti ir paskui jas privatizuoti ("prichvatizuoti"). Čia ir iškyla įdomi hipotezė, spėjant kodėl tiek ilgai vyriausybė leidžia merdėti valstybinėms įmonėms. Reikalinga sudaryti nuomonę liaudyje, kad valstybinės įmonės negali nešti pelno, nes jos lyg ir niekieno ir nieko tinkamo pardavimui negali pagaminti. Tada "su liaudies pritarimu" ir bus galima "prichvatizuoti" įmones, o tiksliau sakant jų pagrindinius gamybinius fondus, iš kurių įmonių pastatus bus galima panaudoti saviems tikslams, kurie dažniausiai nieko bendro su valstybės tikslais neturi. Akivaizdu, jog dabar gaunamos paskolos iš užsienio daugumoje "pravalgomos" užuot bent dalį iš jų skyrus toms pramonės įmonėms, kurias dar šiandien galima išgelbėti.

A. J.

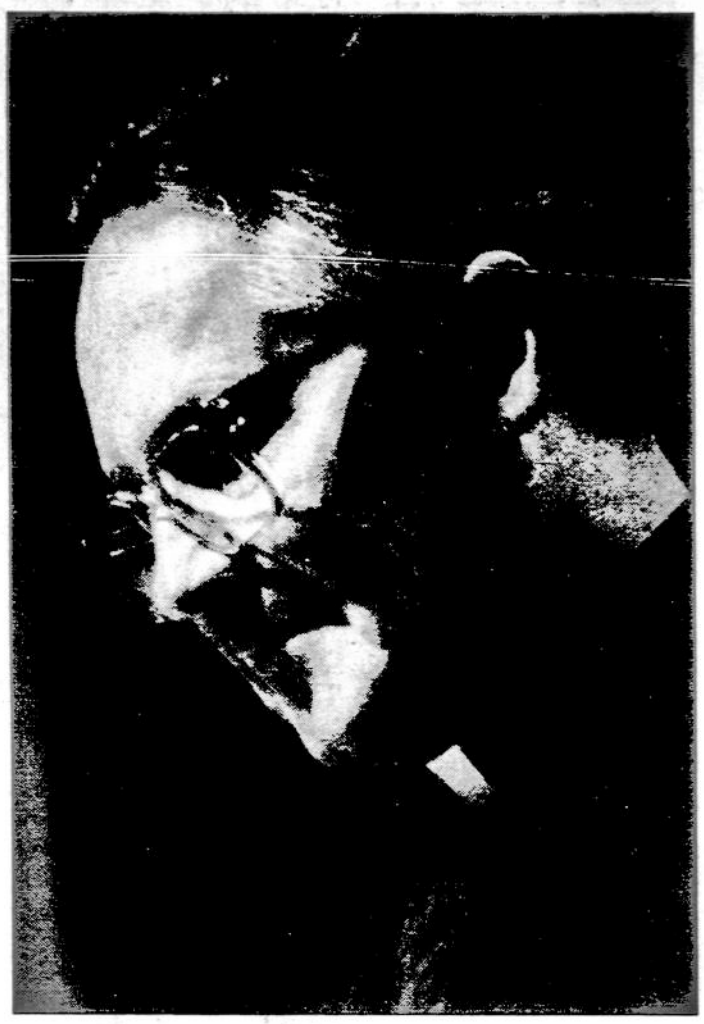

Prieš dešimt metų - 1984 m. birželio 1 d. specialiu Popiežiaus raštu Vysk. Paulius Baltakis, OFM, paskelbtas išeivijos lietuvių vyskupu, o 1984 m. rugsėjo 14 d. - konsekruotas.

Vytauto Maželio nuotrauka

IŠ LIETUVOS MISIJOS PRIE JUNGTINIŲ TAUTŲ VEIKLOS

Gegužės 13 d. - Misijos patarėjas D. Sužiedėlis dalyvavo Latvijos delegacijos sušauktame pasitarime dėl mokesčių JT-oms, kuriame dalyvavo buvusių TSRS respublikų ir Baltijos šalių atstovai. Pasitarta dėl bendros pozicijos artėjant JT įnašų komiteto sesijai.

Gegužės 16 d. - Misijos patarėja G. Damušytė dalyvavo Italijos Misijos priėmime JT rūmuose Balansuoto vystymo konferencijos atidarymo proga.

Gegužės 17 d. - Ambasadorius Anicetas Simutis, lydimas patarėjo A. Gurecko, lankėsi Lichtenstein Kunigaikštystės Misijoje, kurioje aptarė einamuosius reikalus su Ambasadore C. Pritsche.

Misijos patarėjas A. Gureckas susitiko su Pietų Korėjos Misijos patarėju J. J. Kim. Susitikimo metu p. Kim prašė Lietuvos paremti Pietų Korėjos kandidatūrą į Saugumo Tarybos nenuolatines nares 1996-97 metų kadencijai. Pro memoria pasiųsta į URM.

Misijos patarėjas D. Sužiedėlis dalyvavo Baltijos valstybių ir NVS šalių posėdyje JT mokesčių klausimu.

Gegužės 16-18 dienomis - Misijos patarėja G. Damušytė dalyvavo Jungtinių Tautų surengtame Rytų Europos šalių diplomatams skirtame seminare su J. Hopkins universiteto tarptautinių mokslų ir derybų specialistais.

Gegužės 19 d. - Ambasadorius A. Simutis dalyvavo pagerbimo pobūvyje naujai paskirtos JT pareigūnės politiniams reikalams Rosario Green. Pobūvį rengė JT Politinių reikalų Generalinis sekretorius Marack Gouding.

Gegužės 20 d. - Misijos patarėja G. Damušytė dalyvavo Generalinės Asamblėjos pirmininko S. R. Insanally sušauktame pasitarime dėl Saugumo tarybos reformos. Aptarta tolesnė darbo eiga šiuo klausimu ir palankesnės diskusijų sąlygos siekiant konsensinio sprendimo dėl Saugumo tarybos praplėtimo. Šiuo metu JT narės-valstybės diskutuoja su Saugumo Tarybos reforma susijusius klausimus, kaip pvz. geografinę reprezentaciją ir Japonijos bei Vokietijos įjungimą į nuolatines nares. Jos taip pat svarsto veto teisės apribojimus. Šalia Lietuvos, posėdyje dalyvavo Azerbaidžanas, Baltarusija, Bulgarija, Čekija, Lenkija, Rumunija, Ukraina ir Vengrija. Ukraina, Lietuva ir Lenkija išryškino geografinės reprezentacijos klausimo svarbą.

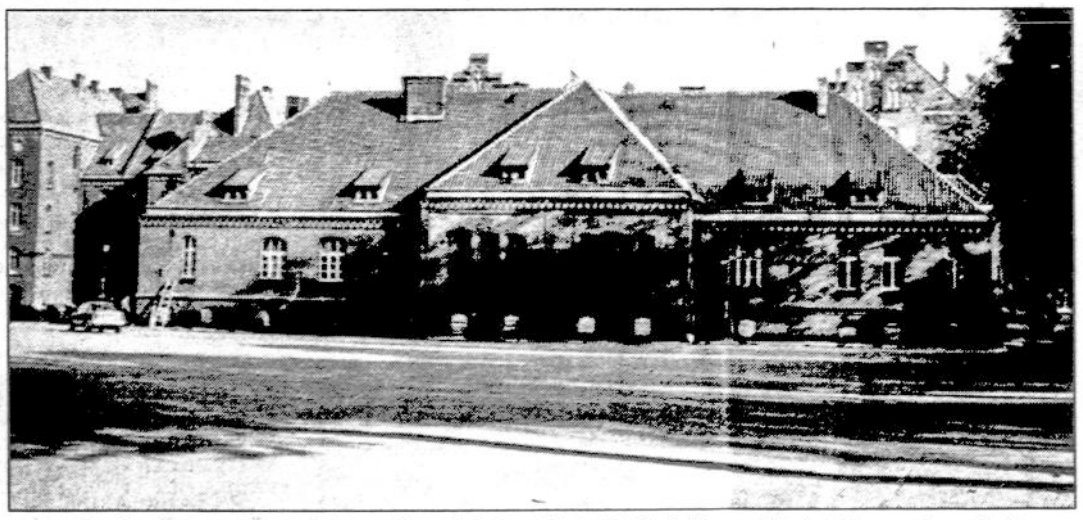

Rusijos kariuomenės apleistose kareivinėse Klaipėdoje įsikurs Klaipėdos universitetas.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

BIRŽELIO DIENŲ MINTYS

Algirdas Šilbajoris

Dauguma iš mūsų palikome tėvynę ir pasitraukėm į užsienį 1944 metais. Šiandien, jau praėjus pusei šimtmečio, vis negalim užmiršti to skaudaus momento, kai turėjom atsisveikinti su tėviškė ir iškeliauti į nežinią. Ne vien tiktai tas momentas liko mūsų atminty. Galime paminėti dar bent du siaubingus įvykius, kurių neužmiršim, kol gyvi būsim. Pirmas tai buvo 1940 m. sovietų kariuomenės įsiveržimas į Lietuvą. Antras - 1941 m. siaubo valandos kai naktimis ūžė kariški sunkvežimiai, kaimuose ir miestuose rinkdami nekaltus žmones ištrėmimui į Sibirą. Abi nelaimės kažkodėl vyko gražiausiu metų laiku - birželio mėnesį ir abu įvykiai ženklino mūsų tautos ir valstybės naikinimo pradžią. Gražusis birželis tapo baisių prisiminimų mėnesiu. Mes buvome ir esame tų įvykių liudininkai, niekada jų nepamiršdami, kasmet rengdami minėjimus ir pagerbdami Sibiro kankinius bei laisvės kovotojus.

Kitokios nuotaikos buvo mūsų tėvynėje. Pirmuosius trėmimus sekė dar eilė persekiojimų ir į Sibirą išvežtųjų skaičius jau siekė ne tūkstančius, bet šimtus tūkstančių. Visą šalį buvo sukaustiusi teroro baimė. Nebuvo galima net tylomis prasitarti apie išvežtuosius. Jie nebeegzistavo. Valdžia tik pareikšdavo, kad į Rusijos gilumą buvo iškeliami nepatikimi žmonės - nusikaltėliai, išdavikai, liaudies priešai, buožės, buržuazinės santvarkos šalininkai.

Dar didesnį siaubą kėlė laisvės kovotojų - partizanų naikinimas. Jie buvo vadinami banditais, jų lavonai buvo niekinami ir išmetami miesto aikštėse. Jų artimieji buvo suimti ir sukišti į kalėjimus, arba visam gyvenimui ištremti į Sibirą. Kurie po ilgų kančios metų liko gyvi ir grįžo į Lietuvą, liko nepageidaujami "suteptieji". Sunku jiems buvo apsigyventi, nes jų namai buvo konfiskuoti. Dar sunkiau buvo prisiregistruoti ir gauti darbą, nes tokių "nusikaltėlių" niekas nenorėjo, arba bijojo priimti. Taip ir vargo lietuviai tremtiniai, net savo tėvynėje nerasdami vietos. Vieni buvo priversti grįžti į Rusiją, kiti neužilgo mirė nuo ligų ir sužalojimų, o dar kiti buvo vėl gaudomi ir siunčiami atgal į Sibirą.

Kartu su fiziniu tautos naikinimu vyko ir dvasinis persekiojimas. Nuo mažens jaunimui buvo kalamos komunizmo idėjos, skiepijama neapykanta "liaudies priešams" ir religijai, brukama rusų kalba, klastojama tautos istorija ir dievinami komunizmo apaštalai Kremliuje. Būti komunistais pasidarė ne tik garbinga, bet ir naudinga, ypač kartu būnant aktyviais agentais ir ištikimais partiečiais.

Tokioje dvasioje tapo išauginta naujoji Lietuvos karta. Komunistų aparate ji buvo gerai organizuota ir tuoj sugebėjo prisitaikyti prie naujų sąlygų, kai netikėtas komunizmo imperijos subyrėjimas tautoje paliko neorganizuotą tuštumą. Visokie komunistų auklėtiniai pasiskelbė patriotais, įrodinėjo savo "kompetenciją", patyrimą ir, pažadėję sugrąžinti buvusį "rojų", pateko į valdžią. Dabar jie ginasi nebuvę tikrais komunistais ir giriasi, būk tai gelbėję Lietuvą nuo pražūties.

Tačiau jiems dar ir šiandien partizanai tebėra "banditai", jų persekiotojai ir žudikai - "liaudies gynėjai", dalyvavę "klasių kovoje" prieš "liaudies engėjus". Sibiro tremtiniai jiem tebėra "kriminalistai ir nusikaltėliai", kankinių atsiminimai yra "emociniai perdėjimai", trėmimai - tiktai planingas nusikaltusių žmonių "iškeldini-

(nukelta į 4 psl.)

Parašų rinkimo kampanija tęsiasi

Tėvynės Sąjungos valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius spaudos konferencijoje pranešė, kad jau surinkti 300 tūkstančių parašų, reikalingų referendumui surengti. Tačiau parašų rinkimo kampanija, pradėta balandžio 23 d., tęsiasi. Konservatoriai siūlo referendume priimti konstitucinį įstatymą dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių ir akcijų vertės atstatymo bei teisėtvarkos pažeidimų. Pasak Gedimino Vagnoriaus, statistiniai tyrimai rodo, jog apie 72% gyventojų nepritaria LDDP vykdomai privatizacijai ir 68% nepatenkinti vyriausybės ekonomine bei socialine politika. Tai, jo nuomone, leidžia tikėtis sėkmės referendume.

Infliacija šalyje auga pastoviai, teigė Vagnorius. Jis pabrėžė, jog nuo lito įvedimo kainos pakilo du kartus, o lito kursas nepasikeitė. Gediminо Vagnoriaus žiniomis, vyriausybė artimiausiu metu priims sprendimą nuvertinti litą. Iš to, sakė jis, pasipelnys tie, kurie iš anksto sužinos, kada ir kokiu santykiu bus pakeistas lito kursas.

Referendume priėmus įstatymą, konservatoriai, pasak Vagnoriaus, nevengs padėti jį įgyvendinti. Tačiau sudaryti naujos vyriausybės, esant šiam Seimui, jie nesutiks.

Pensininkas linksmina praeivius, tikėdamasis taip užsidirbti priedą prie pensijos. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

LIETUVOS TEISINGUMAS PREZIDENTO SEIFE

Advokato ***S. Povilo Žumbakio*** *komentarai, transliuoti Chicagoje gegužės 22 d. per Amerikos Lietuvių Radijo programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.*

- o -

Opozicinės partijos įsipareigoja ne tik savo nariams, rėmėjams, savo vadams, bet jos turi atlikti pareigą visai tautai. Ta pareiga, kaip minėjau praeitą savaitę, yra iškelti pozicijos daromas klaidas, dalyvauti rimtuose debatuose ir suteikti rinkėjams galimybę perrinkti valdžią.

Opozicinės partijos, sugebančios iškelti tik vieną ar keletą "lyderių", nepateikiančios išsamaus valdymo plano ir programų, neturėtų laimėti naujų rinkimų.

Kriminalistų veikla Lietuvoje visiems jau yra atsibodusi. Gatvės pilnos chuliganų, kyšininkavimas ir "blatas" nusitęsia net iki valdžios viršūnių, žmonės turi mokėti apsaugos mokesčius tiek gatvės rekketieriams, tiek ir organizuotos mafijos atstovams, kurie puikiai išnaudoja valdžios neveiklumą savo naudai.

Aiškiai matyti, jog LDDP nesugeba susidoroti su nusikaltėliais, ar jie būtų žemiausio lygio kišenvagiai, ar tarptautinės mafijos veikėjai. Suteikę visą valdžią į savo rankas ir pasiskelbę, turintys didelę praktiką valdyme, partiečiai yra aiškiai bankrutavę. Jie neturi jokio plano, jokios programos, kaip sulaikyti krašto pakrikimą.

Opozicija jau šiandien turėtų sudaryti konkretų planą, kaip išvalyti kraštą nuo kriminalinio elemento ir pradėti viešai diskutuoti apie tai. Jeigu tai nebus atlikta dabar, po to bus per vėlu - Lietuva neturės jokių galimybių įsijungti į civilizuotų kraštų šeimą. Kraštą infiltravus kriminaliniam elementui, rimti verslininkai ir gamintojai į Lietuvą nekels kojos.

Kraštas, kuriame nusikalstamumas nėra kontroliuojamas, pritrauks tiktai "biznismanus", ieškančius greito pelno bei progos apvogti kraštą.

Rimti verslininkai, prekybininkai, įmonių ir gamyklų savininkai neinvestuos savo pinigų į kraštą, kuriame dieną ir naktį reikia rūpintis dėl gatvės vagių, iškištų biurokratų rankų ir valdžios korupcijos. Pasaulyje yra užtenkamai kraštų, kur galima saugiau ir pelningiau investuoti kapitalą.

Negaudama užsienio investicijų, Lietuva skurs ir toliau. Dėl korupcijos kenčia visa tauta, išskyrus privilegijuotus biurokratus ir įvairius kriminalistus.

Štai pasiūlymas opozicijai, kaip būtų galima jau šiandien pradėti planuoti perimti valdžią, darbiečius ištikus fiasko:

Opozicija turi aiškiai parodyti tautai, jog kraštas pūva nuo galvos - nuo viršūnių. Tai galima efektingai įrodyti, kadangi nomenklatūra yra perpildyta senais saugumiečiais, prisiekusiais tarnauti Maskvai visą gyvenimą. Pastarųjų kolegos Maskvoje yra išvystę masinę tarptautinę kriminalinę veiklą. Jų kolegos Vilniuje turi smulkų skyrelį.

Vyriausiojo Rusijos pareigūno padėjėjas Generolas Gennadi F. Chebotarev, kovojantis su nusikalstamumu, sako, jog Rusijoje yra apie 5,600 gaujų, iš kurių apie 160 yra pasaulinio lygio, iš Rusijos į Vakarus jos išgabena maždaug po bilijoną dolerių kas mėnesį. Iki šiol yra išgabenta apie $40 bilijonų dolerių... Apsukrūs kriminalistai naudoja modernius prekybos būdus, stengdamiesi gauti tuos pinigus ir "išplauti" juos Vakaruose. Jų veikla apima daug sferų. Jie užsiima verslo "apsauga", prostitucija, brangių spalvotųjų metalų prekyba. Į jų "priežiūros" zoną taip pat pateko bankai ir įvairios prekybos organizacijos.

Kad tie kriminaliniai elementai neprarastų galios ir toliau galėtų vežti savo pinigus į užsienį, jiems yra ypatingai svarbu kontroliuoti bankus ir finansines organizacijas.

Yra žinoma, kaip buvę KGB agentai yra įsivėlę į kriminalinę veiklą. Tas platus KGB tinklas, be abejo, turi savo šaknis ir Lietuvoje.

LDDP atstovai nekreipia dėmesio į KGB veikėjų infiltraciją nei valdžioje, nei komercijoje. Ar partiečiams rūpi, kad buvę KGB pareigūnai ir kolaborantai perima bankus, svarbiausius postus valdžioje ir komercijoje?

Prokuratūra, kad ir norėdama sustabdyti nusikalstamumą, to padaryti negalėtų, nes krašto policija yra neefektinga ir žmonės ja nepasitiki. Teismai neparodo nepriklausomybės. Retas teisėjas drįstų bausti mafijozus. Žmonės bijo eiti į teismą liudyti. Kriminalistai nepaiso įstatymų, nebijo policijos, prokuratūros nei teismų. Jiems priklauso gatvės ir valdžios koridoriai...

Opozicija gali ir privalo paskelbti konkrečią programą, pagal kurią buvę KGB tarnautojai ir žinomi nusikaltėliai negalėtų papulti į valdžios biurokratiją, teisingumo įstaigas ir teisėtas verslo ar gamybos firmas.

Asmenys, norintys tarnauti valdžioje arba įsigyti leidimą dirbti, pavyzdžiui, bankų srityje, turi įrodyti, kad jų rankos nėra suteptos. Tarnavimas valdžioje yra privilegija, ne teisė. Leidimas verstis bankininkyste, draudimu, finansų ar kitais užsiėmimais, galinčiais pakenkti tautiečiams, pasitikintiems valžios išduotais leidimais, turi būti atsargiai išduotas ir prižiūrimas.

Lietuvoje kyšiai šiandien yra prašomi viešai, toleruojami ir net reikalaujami. Kuo daugiau yra privilegijuotų biurokratų, visokių nekoordinuotų ir neaiškių įstatymų bei dekretų, tuo daugiau klesti kyšininkavimas.

Prezidentas Algirdas Brazauskas žino, kad jo administracija gyvena iš kyšių. Bet jis prašo, kad spauda pozityviau rašytų apie Lietuvą, nes kitaip atbaugins užsienio investicijas...

Prezidentas yra teisus. Valdžios korupcija atbaido ir atbaidys rimtas investicijas ir privės kraštą prie visiško bankroto. Daugiausiai nukentės eiliniai darbininkai ir paprasti piliečiai - tie patys, kuriems kandidatas A. Brazauskas įrodinėjo, kaip jis mokėsiąs tvarkytis.

Bet partietis A. Brazauskas (nors pagal Konstitucijos nurodymus oficialiai iš partijos atsistatydinęs) negali tvarkyti valdžios iš principo. Jis remiasi sena nomenklatūra, kuri iš esmės yra supuvusi. Jos nebegalima išvalyti. Ją galima tik pakeisti.

Matydamas netvarką krašte, prezidentas A. Brazauskas pasikvietė savo pagrindinius pareigūnus į kabinetą pakalbėti apie nekontroliuojamą padėtį krašte.

Posėdžio metu prezidentas pareiškė, kad jo "seife" yra kyšius imančių pareigūnų pavardžių sąrašas. Jis to sąrašo neišdavė net prokuratūrai. Kodėl?

Manyčiau, todėl, kad jeigu, tas sąrašas yra pilnas ir tikslus, jo administracijos atstovai turėtų sėdėti ne iškilminguose valdžios rūmuose, bet kalėjimuose...

Pagal vakarietiškos teisinės sistemos normas (obstruction of justice), toks nusikaltėlių sąrašo slėpimas, kurių dėka įvairaus lygio kriminalistai gali veikti, yra kenksmingas prezidento žingsnis.

Jeigu prezidentas tikrai turi tokį sąrašą ir jo neišduoda, jis toleruoja korupciją!.. Korupcija išplitusi visame krašte, o jos pareigūnų sąrašas saugomas prezidento "seife"!

Opozicija turi auksinę progą ir šventą pareigą paaiškinti tautai, kaip ji, laimėjusi rinkimus, sustabdys korupciją krašte. Žinoma, netoleruodama nešvaraus elemento savo tarpe!

Pagrindinė JAV saugumo agentūra FBI, kovojanti su organizuotais kriminalistais, rūpinasi ir tarptautine mafija, galinčia kontroliuoti ne tik gatves ir miestus, bet valstybes. Artimiausia FBI įstaiga nuo Lietuvos yra Berlyne. Kodėl opozicijai nesikreipti į FBI su prašymu padėti Lietuvai? Kodėl neatidaryti skyriaus Vilniuje?

Anais laikais Kaukazo gaujos padėjo J. Stalinui apiplėšinėti bankus ir tapo bolševikų kadrų baze. Vėliau tie pats plėšikai tapo saugumiečiais, čekistais, vėliau KGB-istais. L. Brežnevo laikais korupcija buvo išplitusi po visą Sovietų Sąjungą. Tuo metu Komunistų partijos ir saugumo viršūnės dirbo ranka į ranką su pogrindine ekonomika bei juodąja rinka.

Toks giminystės siūlas nuo J. Stalino iki šiandienių laikų yra tas nelemtas ryšys tarp buvusių saugumiečių ir Maskvai lojalių partiečių bei šiandieninių mafijozų. LDDP, kaip Bolševikų Komunistų partijos vaikas, negali pakeisti savo prigimties. Negali net suprasti savo esminės ligos.

Ar esant tokiai situacijai Algirdas Brazauskas drįstų atidaryti savo seifą? Nemanau! Manau, kad tai gali padaryti rimta, gerai persiorganizavusi opozicija. Tam laiko yra labai nedaug!

KATALIKŲ BAŽNYČIA LIETUVOJE

Kauno ir Veliuonos dekanatų kunigų susitikimas Kauno arkivyskupijos kurijoje

Balandžio 26 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje įvyko Kauno ir Veliuonos dekanatų kunigų susitikimas. Tardamas įžangos žodį, Kauno vyskupas augziliaras Sigitas Tamkevičius aptarė bendrą Lietuvos situaciją, atkreipdamas dėmesį į kunigams svarbias laikmečio ypatybes. Jis pažymėjo, jog šiuo metu 42 Kauno arkivyskupijos parapijos neturinčios savo kunigų. Ganytojas taip pat informavo apie tikybos dėstymą mokyklose, sakramentų teikimo bei sektų problemas. Jis akcentavo būtinybę daugiau kunigams bendrauti tarpusavyje.

Diskusijose buvo aptarti laidojimo rūpesčiai, kai kurie liturgijos klausimai, pateikti pasiūlymai dėl kito susitikimo organizavimo. Susirinkę kunigai svarstė ir karitatyvinės veiklos parapijose klausimus. Daugelis kunigų labai teigiamai įvertino panašių susitikimų įdėją, akcentavo jų reikalingumą. Nutarta tokius bendrus pokalbius rengti reguliariai kas trys mėnesiai. Pagal arkivyskupijos kurijos nustatytą grafiiką artimiausiu laiku bus rengiami ir kitų dekanatų kunigų susitikimai.

LKMA Kauno židinio susirinkimas

Balandžio 29 d. įvyko Lietuvių katalikų mokslo akademijos Kauno židinio susirinkimas. Renginys prasidėjo mišiomis, kurias Marijonų vienuolyno koplyčioje aukojo prof. Jonas Juraitis. Susitikimo akademikai aptarė šių metų birželio mėnesį pirmą kartą po penkiasdešimties metų Lietuvoje įvyksiančio LKMA suvažiavimo organizacinius reikalus. Židinio vadovas Mindaugas Bloznelis kreipėsi į susirinkusius, ragindamas juos aktyviai prisidėti prie suvažiavimo organizavimo. Vytauto Didžiojo universiteto docentas dr. Tomas Sodeika perskaitė pranešimą "Vertybės postmodernioje visuomenėje".

Kauno arkivyskupo ir vyskupų laiškas Gerojo Ganytojo sekmadieniui

Balandžio 24 d., Gerojo Ganytojo sekmadienį, Kauno arkivyskupas kardinolas Vincentas Sladkevičius ir vyskupai augziliarai Vladislovas Michelevičius ir Sigitas Tamkevičius laišku kreipėsi į tikinčiuosius, primindami bendruomenės atsakomybę už "pašaukimų ugdymą, saugojimą ir brandinimą". Kauno ganytojai teigia, jog šiuo metu patiriama nemaža sunkumų dėl kunigų stygiaus.

Lietuvoje bulviasodis jau baigiasi. Paskutinieji bulvių sodinimo darbai Pakalniškių kaime. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

VIRGINIA ALEKSANDRAVIČIŪTĖ, lietuviškai kalbanti advokatė, teikia paslaugas IMIGRACIJOS bei ŠEIMOS teisiniuose reikaluose. The American Immigration Lawyers Association narė. Turi leidimą praktikuoti Massachusetts ir Washington, D.C. One Bulfinch Place, Suite 100, Boston, MA 02114. Tel.: (617) 723-2242; FAX: (617) 723-1899.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-9.30 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150

- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA - - GAUSI PARODŲ SALĖ -

†

KVEČAS

JONAS

1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $30.00. Single copy $1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

ANICETAS SIMUTIS - LIETUVOS AMBASADORIUS JUNGTINĖSE TAUTOSE

Paulius Jurkus

(Pabaiga. Pradžia praėjusiame numeryje)

Surado pirmąjį lietuvį Amerikoje

Šalia kitų darbų, ieškojo pirmųjų lietuvių pėdsakų Amerikoje. Lenkai didžiavosi tokiu Karoliu Kuršiumi, pirmuoju aukštesniosios mokyklos steigėju, 1659 m., New Yorke, kuris tada buvo vadinamas New Amsterdam.

Anicetas rausėsi po New Yorko archyvus, susirišo su Leideno universitetu ir rado svarbų dokumentą, rodantį, kad Kuršius po dvejų mokytojavimo metų grįžo į Olandiją ir Leideno universitete registravosi tokiu įrašu: "1661.XI.27. Carolus Alexandrus Curtius, Nobilis Lituanus, Juris et Medicinae Candidatus."

Taip ir atkrito lenkų pretenzijos, atkrito ir lenkų jam duota lenkiška pavardė - Kurczewski.

Minint JAV nepriklausomybės 200 metų sukaktį, prie dangoraižio - 20 Broad Street, prie Wall Street ir Exchange Place, toje vietoje, kur buvo Kuršiaus mokykla, įrengta memorialinė lenta. Ją atidengė tuometinis New Yorko meras A. Beame, kuris priminė lietuvių įnašą į New Yorko miesto kultūrinį lobyną.

Tada kalbą pasakė ir Anicetas Simutis, tos memorialinės lentos sumanytojas ir iškilmių organizatorius.

Organizacijų veikloje

New Yorke veikė Lietuvių prekybos rūmai, į kuriuos būrėsi įvairūs verslininkai. Anicetas kaip ekonomistas stengėsi vystyti šios organizacijos veiklą, skatino rengti sueigas, vakarienes, ragino ir organizavo valdybos rinkimus.

Įvairios organizacijos kvietė jį į savo pobūvius, kur jis sakė sveikinimo kalbas. Išsamiau pakalbėdavo Lietuvos nepriklausomybės, Klaipėdos atvadavimo minėjimuose, šaulių ir Lietuvių Bendruomenės įvairiose šventėse. Kalbėjo lietuvių dailininkų parodų atidarymuose, literatūros vakaruose, literatūros premijų įteikimo šventėse, sporto šventėse.

Jo veikla buvo pastebėta ir įvertinta. 1939 m. vasario 16-osios proga Lietuvos prezidentas Antanas Smetona jam suteikė DLK Gedimino penkto laipsnio ordiną. Jis taip pat buvo apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečio medaliu. Lietuvos Šaulių Sąjunga Išeivijoje jį pagerbė Šaulių Žvaigždės ordinu, o Lietuvos Skautų Sąjunga - ordinu už nuopelnus.

Jo mėgstamiausias poilsis - meškeriojimas. Nuolatiniai šio pomėgio draugai buvo vyskupas Paulius Baltakis, OFM, ir visuomeninkas, daugelio organizacijų veikėjas ir pirmininkas Aleksandras Vakselis. Kai New Yorke įsikūrė Žuvautojų ir medžiotojų klubas, Anicetas buvo jo garbės nariu.

Spaudos darbuose

Nesvetimi jam buvo ir spaudos darbai. Ekonominiais - administraciniais klausimais buvo rašęs "Tautos Ūkyje" (1937), 1937 - 1940 pastoviai bendradarbiavo "Lietuvos Aide" kaip JAV korespondentas, rašė Petro Gulbio slapyvardžiu. Įvairiais slapyvardžiais bendradarbiavo: "Amerikoje", "Darbininke", "Dirvoje", "Lietuvių Dienose", "Vienybėje" ir angliškame žurnale "America". Amerikos savaitraštyje rašė humoristinių kūrinėlių, pasirašydamas Telšių Pliumpiu.

Norėdamas pasitarnauti organizacijoms, žurnalistams, visuomenininkams, jis parengė, suredagavo ir 1953 m. išleido Pasaulio lietuvių žinyną, kurį vėliau perredagavo, padidino (464 psl.) ir su angliškų skyriumi išleido nauja laida 1958 m.

Tarnybinės datos

1939 paskirtas konsuliniu attache.

1951 sausio 1 - paskirtas vicekonsulu.

1967 rugsėjo 11 - pripažintas Lietuvos generaliniu konsulu.

1991 rugsėjo 24 - paskirtas Lietuvos atstovu ir nuolatiniu ambasadoriumi Jungtinėse Tautose.

1991 m. spalio 8. - įteikė savo kredencialus Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui.

Apie gimines ir šeimą

Brolis Alfonsas, metais už Anicetą jaunesnis, taip pat lankė Telšių gimnaziją. Prisiskaitęs nuotykių romanų, su dviem klasės draugais išvyko į Pietų Ameriką. Apsigyveno Argentinoje. Ten baigė technikos mokyklą ir po to pradėjo biznį. Su bendraminčiu Mironu suorganizavo varžtų gaminimo dirbtuvę SIMIR, kuri sėkmingai veikė iki abiejų partnerių mirties.

Anicetas Simutis 1956 m. pabaigoje ir 1957 m. pradžioje lankė lietuvių kolonijas su pranešimais Argentinoje, Brazilijoje, Urugvajuje ir Venecueloje. Tada ilgesnį laiką svečiavosi ir brolio šeimoje.

Sėsliausia iš šeimos buvo sesuo Adelė, kuri laimingai išvengė deportacijos, apsigyvendama toliau nuo gimtosios vietos. Išaugino ir į mokslus išleido sūnų ir tris dukteris. Visi gyvena Lietuvoje.

Anicetas ir Janina išaugino sūnų ir dukterį. Sūnus įsikūrė Aliaskoje, verčiasi privačiu bizniu ir augina dvi dukteris. Duktė įsikūrė New Jersey valstijoje, išaugino ir išmokslino keturis sūnus ir dvi dukras. Du jos sūnūs mirė jauname amžiuje.

- o -

Tai tik trumpa Aniceto Simučio istorija. Visas jo gyvenimas skirtas Lietuvai - keletas metų Lietuvoje ir 58 metai New Yorke. Čia jis pergyveno 50 metų trukusią Lietuvos okupaciją. Čia, darbuodamasis kaip Generalinis konsulas, susipažino su daugelio kitų valstybių konsulais, pasiuntiniais ir įgijo Lietuvai naujų draugų. Čia jis sulaukė naujo Lietuvos valstybės Nepriklausomybės paskelbimo ir tapo pirmuoju Lietuvos ambasadoriumi Jungtinėse Tautose, kuriose sumaniai atstovauja Lietuvai.

Ambasadorius Anicetas Simutis su Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininku Baliu Gajausku.

To His Excellency
Anice tas Šimutis
Bill Clinton

JAV prezidentas Bill Clinton sveikina Lietuvos ambasadorių Anicetą Simutį ir jo žmoną Janiną priėmime Waldorf Astoria viešbutyje 1993 m. rugsėjo 27 d.

Dešimtmetis su vysk. P. A. Baltakiu, OFM

Prieš dešimt metų, birželio pirmosiomis dienomis sklido žinia, kad lietuviams už Lietuvos ribų popiežius Jonas Paulius II skiria naują vyskupą. Pagaliau redakcijoje sulaukėme džiaugsmingo momento - beveik valandos laikotarpyje ir vysk. Vincentas Brizgys, ir Lietuvos Atstovybė Washingtone pranešė, kad jau galime viešai skelbti, jog tuometinis lietuvių pranciškonų provinciolas Tėv. Paulius A. Baltakis, OFM, 1984 m. birželio 1 d. specialiu Šv. Tėvo raštu tokiu vyskupu paskirtas ir jo konsekracija numatyta rugsėjo 14 d. Portland, ME, katedroje. Konsekracijos apeigas atliko tuometinis Vatikano nuncijus JAV, dabartinis kardinolas Pio Laghi, dalyvaujant keliasdešimt vyskupų, keliems šimtams kunigų ir pilnai katedrai tikinčiųjų, daugumoje lietuvių.

Tuometinis didis džiaugsmas lietuvių neapvylė. Žvelgdami atgal į paskutinių dešimties metų lietuvišką ir tarptautinį gyvenimą, matome kiek daug naujasis, vispusiškai pajėgus ir nuoširdžiai darbštus vyskupas atliko ir atlieka. Retas lietuvių telkinys JAV-tijose apsieina be lietuvio vyskupo. Vysk. V. Brizgiui mirus, vysk. P. A. Baltakiui tenka sutvirtinimo bei kunigystės sakramentus teikti, dalyvauti parapijų ir jų vadovų jubiliejuose, organizacijų kongresuose bei suvažiavimuose, pravesti rekolekcijas ir t. t. O ką bekalbėti apie lietuvių lankymą kituose kraštuose bei kontinentuose. "Darbininke" neretai skelbiami vysk. P. A. Baltakio "artimos veiklos kalendoriai". Šiemet, atlikęs įvairius įsipareigojimus JAV ir Kanados lietuvių parapijose, vyskupas gruodžio 21d. - sausio 10 d. aplankys ir Australijos lietuvius.

Kai vysk. P. A. Baltakis pirmą kartą grįžo iš Lenkijos, aplankęs ten esančius lietuvius, radijo ir spauda vertino tą žygį kaip išimtinį. Lenkijos lietuviai, kurie ten nuolat gyvena, lietuvio vyskupo nebuvo matę nuo pirmojo pasaulinio karo. Lenkijos lietuviai tuo apsilankymu buvo dvasiškai ir tautiškai sustiprinti, nes su jais kartu buvo ir vietos vyskupai. Lietuviai ir Lietuva buvo prisiminta net didžiausiose šventovėse, kaip Čenstakavoje, Krokuvoje ar Varšuvoje.

Vysk. Paulius A. Baltakis pilnateisiu nariu dalyvauja ir JAV vyskupų konferencijose. Jis ne kartą pareiškė tikras žinias apie okupuotos Lietuvos katalikų Bažyčios ir tikinčiųjų kančias bei persekiojimus, galėjo paprašyti pagalbos ne tik malda, bet ir materialiniu būdu. Sužinoję Lietuvos krikšto minėjimo detales, daugelis JAV vyskupų savo vyskupijų laikraščiuose minėjo krikščionybės pradžią Lietuvoje, tuometinę padėtį Sovietų Sąjungos vergijoje ir kančias, kurias teko išgyventi norintiems atlikti savo tikėjimo pareigas.

Vysk. Pauliaus Baltakio apsilankymas Pietų Amerikos kraštuose ar Australijoje stiprino ten įsikūrusius lietuvius, teikdamas jiems dvasinį atsigaivinimą. Vysk. A. Baltakio žodis, jo buvimas su jais įvairiose jų gyvenvietėse, jo nuoširdumas, atjautimas jų rūpesčių ir kasdienybės buvo atgaiva krikščioniška, katalikiška ir lietuviška prasme. Tokio atsigaivinimo nenupirksi už pinigus, nes jis nenuperkamas, o tik dovanai kaip malonė suteikiamas. Lietuvio vyskupo lankymasis buvo ir yra išeivijos lietuvių jėgų pastiprinimas ir atsigavimas tolimoje svetimoje žemėje suaugusiems, pajutimas naujos dvasios ten gimusiems.

Lietuvių išeivijai Šv. Tėvo Jono Pauliaus II palankumas, parodytas skiriant lietuvį vyskupą, yra visai lietuvių tautai išganingas laikas.

Kaip būtų juoda be gyvo tikėjimo

Bronės Kalvaitytės prisiminimai 7

Apsistojau pas jauniausią seserį. Ji nieko nežinojo apie mano grįžimą, todėl labai staigiai susigraudino... Po tiek metų ir tokių audrų, susitikimo džiaugsmas susimaišė su skausmu, kurio išreikšti nesugebu...

Vakare nuėjau į katedrą. Buvo kažkokie atlaidai. Ėjo iškilminga procesija. Staiga taip suspaudė širdį, kad turėjau rankomis užspausti burną, kad neimčiau garsiai raudoti. Pamažu apsiraminau, pasiruošiau ir nuėjau išpažinties. Juk tiek metų tos laimės neturėjau. Kai pasakiau, kad prieš aštuonerius metus buvau išpažinties, kunigas paklausė: "Kada, sesute, grįžai"? Vėl ašaros suspaudė gerklę. Štai, kur mes esame savi, kur jaučiame vieni kitus, kur tikri broliai ir sesės, kurie niekada nesikeičiame, kur pragaro vartai mūsų nenugalės...

Norėjau Kaune apsigyventi, bet pasų stale pareiškė, kad yra potvarkis politinių kalinių neregistruoti. Mums savoj tėvynėj maža vietos beliko...

Pusseserė pakvietė atvažiuoti į Palangą. Ji paprašė savo direktorių, kad priimtų mane į jos vietą dirbti. Pati išvažiavo pas grįžusi iš lagerio brolį šeimininkauti.

Palanga mane priėmė gana svetingai. Priregistravo be jokių priekaištų, bet kai pamačiau, kaip ištaigingai poilsiauja mūsų pavergėjai ir jų kolaborantai, baisiai gėlė širdį. Mūsų tauriausių siekių tautiečiai neša vergijos pančius, o jie naudojasi mūsų gražiausiais kurortais...

Ir mano pažįstamieji man pasirodė nebe tie. Jie nebekėlė klausimo, kada išauš tėvynei laisvės rytas. Jie jau buvo susitaikę su likimu ir rūpinosi tik materialiniais dalykais. Nors man jie buvo geri, bet mane skaudino tie dažni girtavimai ir kiti svetimųjų atnešti ir jau prigiję papročiai. Kartais pasiilgdavau tų dienų, kai nors ir alkanos, skudurais apsirengusios, bet visos buvome kaip viena, visos gyvenom vienais troškimais, vienu laukimu... Juk žmogaus gyvenime dvasinis ryšys yra pats brangiausias turtas.

Po pusantrų metų ištekėjau už savo likimo draugo. Mano vyras buvo kilimo nuo Rokiškio. Ištikimas savo Tėvynei, atvira širdis, tikras Lietuvos laukų sūnus. Į paskelbtą svetimųjų mobilizaciją jis neatsiliepė. Slapstėsi. 1945-ųjų pavasarį jį suėmė, šiauriai mūše. Baisiai buvo sudaužytas sprandas ir galva. Sprandas buvo sutinęs ir kietas, ir smūgių skausmo nebejausdavo.

Tais metais dažnas kalinys mirdavo iš bado. Atsibudę iš ryto, dažnai radavo šalia savęs nebegyvą savo likimo draugą. Užtraukdavo antklodę ant galvos, kad nepastebėtų tas, kuris duoną dalina. Taip pasiimdavo mirusiojo duonos normą. Išbadėjusiam tai buvo labai brangus kąsnis. Daug kartų buvo taip nusilpęs, kad ant gulto nebeužlipdavo. Tačiau stiprus Lietuvos artojo organizmas atlaikė visas negandas ir, atsėdėjęs dešimt metų, 1955 m. išėjo iš tremties. Jo šeima — tėvelis, sesuo ir du broliai — buvo ištremti 1948 metais į Krasnojarsko kraštą. Leido ir jam ten apsigyventi. Ir tik 1958 metais gavo leidimą grįžti į Lietuvą. Čia vėl prasidėjo kryžiaus keliai dėl priregistravimo. Palangoje jam nebuvo darbo, o ir gyventi mums abiems nebuvo kur.

Utenoje turėjome galimybę gauti darbą, susiradome ir kambarėlį pas labai taurią patriotę Jurgelionienę (dabar jau mirusi). Tačiau rajono valdžia jokiais būdais neleido prisiregistruoti. Išvadino vyrą banditu, o milicija pažadėjo nubausti šeimininkę, jei ji mus laikys. Buvome priversti ieškotis prieglaudos kitur. Pasisekė apsigyventi Antalieptėje, nes čia buvo reikalingas tekintojas statomoje elektrinėje. Čia gimė mūsų pirmoji dukrelė Violeta. Elektrinės viršininkas Kazalupskis buvo labai puikus žmogus. Po metų čia baigėsi darbai. Viršininkas davė net tris labai geras rekomendacijas, adresuotas, matyt, savo kolegoms. Tačiau jomis nebepasinaudojome, nes atvažiavęs Anykščių Montažo viršininkas pasiūlė vyrui įsidarbinti pas jį Anykščiuose. Čia ir likome pastoviai gyventi.

Anykščiai man labai patiko. Čia gamta man kiek primine tėviškę. Po kurio laiko gavome žinybinį vieno kambario butą, bet labai džiaugėmės, kad galėsime auginti vaikus, kurių privatininkai labai bijodavo.

Kai mūsų šeimą jau sudarė trys vaikai, mano sveikata smarkiai sušlubavo. nuolat besigydant, reikėjo auginti vaikus. Tačiau Dievas padėjo, užauginau. Augindama vaikus, lyg ir mažiau bei jaučiau tą baisų tautos luošinimą. Kai pradėjo vaikai lankyti mokyklą, pajutau, kad atsiveria didelė kova už vaikų likimą. Dėjau visas pastangas, ir vis dėlto tiesa nugalėjo.

Be abejo, kažkiek to meto dulkių nusėdo ir ant mano vaikų, tačiau jiems Maskva niekada nebuvo mūsų tėvynės sostinė ir tautos tradicijos jiems buvo šventos. Mano pasaulėžiūra liko ir jų pasaulėžiūra. Kadangi jie savo įsitikinimų neslėpė nuo draugų, greitai atsidūrė saugumo akiratyje.

Kažkoks Vilniaus saugumietis Liudas (kaip pats prisistatė) pradėjo konservatorijoje persekioti mano Violetą. Nepatingėjo nuvažiuoti į Šiluvą ir ją pasigauti "nusikaltimo" vietoje. Po to reikalavo, kad ji darytų "atgailą" — viešai prakeiktų savo tėvus ir pasižadėtų daugiau "nebenusidėti". Kadangi ji atsisakė paklusti, teko palikti konservatoriją po keturių kursų.

Sūnui pasisekė baigti politechnikos institutą, gal ir todėl, kad jau dešimtoje klasėje, kai buvo tampomas saugumo dėl bažnyčios lankymo, pareiškė — kad jeigu neleis jam įstoti į aukštąjį, tai jis stos į kunigų seminariją. To daryti jis negalvojo, tyčia juos erzino.

Jauniausia dukrelė Rasa mažiausiai nuo saugumiečių nukentėjo. Gal labiau mokėjo slėpti savo įsitikinimus nuo nedorų draugų, o gal tokių nepasitaikė.

Taip besigrumdami, ačiū Dievui, sulaukėme taip ilgai laukto, išsvajoto, to gražiausio Tėvynei Ryto — Nepriklausomybės... Nors dar daug nerimo ir tragedijų buvo po Kovo Vienuoliktosios, tačiau tvirtai tikiu, kad mūsų tautos vergija jau praeitis. Tik laukia dar didžiulis darbas tautos dvasios arūnuose...

Pabaiga

-- **Vytautas Landsbergis** gegužės 30 d. įvykysioje spaudos konferencijoje pareiškė, kad civilizuota išeitis iš valdžios krizės būtų pirmalaikiai Seimo rinkimai, kurie galėtų būti surengti ateinantį pavasarį. Dabartinio Seimo įgaliojimai pagal Konstituciją baigiasi 1996 m. rudenį. Pasak Landsbergio, dabartinė Vyriausybė nesusitvarko su iškilusiais uždaviniais, neturi ūkio atgaivinimo demokratinės programos ir tam reikalingų kadrų, o laiko būti valdžioje nusiperka, praskolindama Lietuvą. Jis taip pat tvirtina, kad tarptautinės sutartys rengiamos ir paskolos imamos be Seimo žinios.

BIRŽELIO DIENŲ MINTYS

Algirdas Šilbajoris

(atkelta iš 1 psl.)

mas". Kaltininkų ieškojimas dabar vadinamas "žmonių supriešinimu", arba "revanšu", o tiesos ieškojimas - "politizavimu".

Jie ir dabar neranda vietos norintiems grįžti tremtiniams, nes tokie esą nepageidaujami. O buvusios raudonosios armijos "komandirai" - pensininkai ir kagebistai turi namus, turi butus, turi Lietuvos pilietybę ir Rusijos pažadą jų teises apginti.

Pagal vyriausybėj ir seime sovietizuotų lietuvių mentaliteto logiką, mes - baisiųjų birželio dienų liudininkai, nuo teroro iš Lietuvos pasitraukę vadinami "pabėgėliai", jau nesame lietuviai, bet "užsieniečiai". Garsindami pavergtos Lietuvos vardą, atkreipdami pasaulio dėmesį į Lietuvos kančias, mes savo pareigą atlikom. Niekas mums Lietuvos pilietybės nebuvo atėmęs, o dabar turim rašyti prašymus, pristatyti dokumentus ir pasižadėjimus, kad tą pilietybę "atgautume". Tuo tarpu "sovietų rojuje" gimę ir augę komunizmui tarnavę ir turėję Sovietų Rusijos pasus bei pilietybę, save laiko ištikimiausiais Lietuvos piliečiais, o tremtinių ir išeivių turtą - savo "privatizuotu" grobiu.

Kaip ironiška, kad kai kurie tituluoti Maskvos auklėtiniai šiandien padeda rašyti tautos kovų ir kančių istoriją. Okupacijos metais jų uždavinys buvo iškreipti ir klastoti Lietuvos praeitį. Tą uždavinį jie ištikimai atliko ir tam įrodymų pokario Lietuvos spaudoje yra pakankamai. Nejaugi niekas nežinojo ir nesuprato, kad jų galvosena yra sukurta komunizmo mokyklose? Krikščioniško auklėjimo nepatyrę, jie niekad nesupras tremtinių, išeivių, laisvės kovotojų, siaubo ir kančių. Jie buvo Maskvoj išmokyti ir privilegijuoti komunistai. Jie buvo saugūs, kai laisvės trokštančios tautos sūnūs ir dukros kovojo ir žuvo Lietuvos miškuose ir Sibiro ledynuose. Ačiū Dievui, ne visi Lietuvoj tokie yra. Tam geriausias įrodymas štai - ši juodoji knyga - "LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDAS". Daugybės Lietuvos žmonių pastangomis ir užsienio lietuvių pagalba, ji buvo išleista Lietuvoj 1992 metais, bet medžiaga šiai knygai buvo pradėta rinkti dar 1988-taisiais, kai pasirodė Lietuvos atbudimo ženklai ir daiktai buvo pradedami vadinti tikraisiais vardais. Tada prie archyvų dar nebuvo galima prieiti ir žinios buvo renkamos iš gyvų liudininkų - buvusių tremtinių. Sąjūdžio iniciatyva buvo įkurta Stalinizmo nusikaltimams tirti komisija. Buvo išplatinta tūkstančiai anketų, kurias užpildę atsiuntė buvę tremtiniai, likę gyvi partizanai, arba jų palikuonys. Kaupiantis medžiagai, filosofijos, sociologijos ir teisės institute buvo įsteigtas Represijų Lietuvoje tyrimų centras, kurio darbų vaisius ir yra ši knyga.

Joje yra Mečio Laurinkaus, istoriko Antano Tylos ir paties Represijų tyrimo centro pirmininko profesoriaus Juliaus Juzeliūno įvadai lietuvių ir anglų kalbomis. Yra, kiek tuo metu buvo įmanoma gauti, genocido dokumentų apžvalga ir bolševikų teisinės sistemos bruožai. Iš jų matosi, kad užimtų tautų ir žmonių naikinimas buvo planuojamas daugelį metų. Tam buvo ruošiami specialūs kadrai, kuriuose, deja, buvo ir lietuvių. Atvykę iš Maskvos, jie atvirai pradėjo veikti tik rusams užėmus Lietuvą, kai iš pogrindžio ir kalėjimų išlindo vietiniai tautos išdavikai.

Didžiausia knygos dalis yra Genocido aukų vardynas. Tai pavardės su viršum 28 tūkstančių Lietuvos žmonių, per bolševizmo terorą nukentėjusių nuo 1939 iki vidurio 1941 m. 28 tūkstančiai pavardžių! Galite įsivaizduoti, kiek tomų užims šimtas tūkstančių kalinių ir ištremtųjų, išvardintų masiniuose trėmimuose 1948, 1949, 1950 metais.

Jau ir šią knygą pavartę, turbūt kiekvienas iš mūsų rastume pavardes savo giminių, draugų, mokytojų ir kitų pažįstamų. Prie pavardžių parašyta kur buvo suimta, koks buvo suimtojo amatas, kur buvo ištremtas ar kalintas ir taip pat parašyta, jeigu buvo žinomas, suimtojo likimas. Stebėtinai daug žmonių likimas, bent ruošiant šią knygą, nebuvo žinomas. Ir jų skaičius turėtų būti daug didesnis, nes ne visi duomenys yra išlikę. Suimtųjų ir išvežtųjų sąraše labai daug ūkininkų, tarnautojų, darbininkų, namų šeimininkių, mokytojų. Su viršum 5 tūkstančiai iki 16-kos metų vaikų... Tai tokie buvo "liaudies priešai"...

Graudu skaityti tokius įrašus, kaip "Represuotas 1941. Išsiųstas į Gorkio kalėjimą. Ten žuvo 1942 metais, prieš teismą". "Represuotas 1941. Lageris - Sverdlovsko rajone. Ten žuvo". "Nužudytas sovietinių aktyvistų 1941, Servituto miške". "Duktė Rožytė, gimė tremtyje, Jakutijoj. Ten žuvo 1942 m." Lageris - Rešiotai, Kansko rajone. Nuteistas sušaudyti. Nuosprendis įvykdytas 1943 m." "Sūnus Povilas, vienų metų. Žuvo kelyje į tremtį". "Suimtas 1940. Paleistas tais pačiais metais. Nuo kankinimų tardyme netrukus miręs".

Daugiausia įrašų nurodo tiktai tremties vietovę su pastaba "Ten žuvęs". Prie daugelio pažymėta tiktai kada ir kur suimtas ir kad buvo kuriam nors lageryje. Ir viskas. Sąraše yra nemažai pavardžių ir grįžusiųjų į Lietuvą, arba su pastaba, kad "paleistas" tokiais ir tokiais metais. Ar grįžęs, ar likęs tremtyje - nežinia.

Šis ištremtų, kalintų ir žuvusių Lietuvos gyventojų sąrašas, be abejo, nėra tikslus ir ateityje bus papildytas. Taip pat planuojama išleisti papildomi tomai apie vokiečių okupacijos aukas ir apie išvežtuosius vėlesniais trėmimų metais.

Be to, net ir Lietuvos respublikos Vidaus reikalų ministerija jau išleido pirmąjį 20 tūkstančių tiražo knygos tomą, pavadintą "1941 - 1952 metų Lietuvos tremtiniai". Ir tenai yra tūkstančiai pavardžių, represijų dokumentai, studijos apie Lietuvos gyventojų deportacijas. Netrukus žada išeiti dar du tos pačios studijos tomai.

Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga taip pat leidžia "Laisvės kovų archyvo" konspektus, kuriuose plačiai aprašomas partizanų pasipriešinimas, jų aukos ir jų kančios.

Šių leidinių akyvaizdoje kyla klausimas, ar Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos organizuojamas ir finansuojamas "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" grandiozinis planas yra pateisinamas? Tas klausimas dar aštriau iškilo, pasirodžius pirmam šios istorijos tomui. Iš spaudos kritikos susidarė įspūdis, kad knyga buvo neapgalvota, kad bendradarbių parinkimas buvo netinkamas, kad duomenys yra vienpusiški - be tinkamos įžangos ir paaiškinimų. Šį įspūdį patvirtino pačių leidėjų - Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pareiškimas. Užtenka tik vieno sakinio tam įspūdžiui išryškinti. Ten sakoma: "Apgailestaujame klaidas. Knygos pradžioje reikėjo išsamiai paaiškinti apie dokumentus, reikėjo ją gerai peržiūrėti prieš spausdinimą". Ten pat kalbama ir apie papildomą knygą, kurioje būsią dokumentų paaiškinimai ir sovietinės apgaulės įrodymai. Pabrėžta, kad "Taip klaida bus pataisyta". Duok, Dieve...

Grįžtant prie šios juodosios knygos, reikia pripažinti, kad ji savo paskirtį daug geriau atliko. "Lietuvos gyventojų genocido" įžangose yra aiškiai išdėstytas komunistų smurtas ir apgaulė. Statistika, nors ir nepilna, akivaizdžiai apibūdina trėmimus ir jų priežastis. O garsiausiai kalba persekiotų, tremiamų, kalinamų ir žuvusių aukų vardynas. Istoriko Antano Tylos žodžiais, "Kiekvienas vardas ir pavardė yra kaltinimas komunizmui ir jo vykdytojams - genocido programos ideologams ir praktikams".

Ar nenuostabu, kad yra kaltinimas, bet nėra kaltininkų? Ne tik pasaulis, bet ir dabartinė Lietuvos valdžia niekad viešai nepasmerkė šio baisaus Rusijos vykdyto genocido. Nebuvo jokio teismo net pomirtiniam žudikų apkaltinimui. Nürnberge rusų generolai sėdėjo ne kaltininkų, bet kaltintojų suoluose. Taip, tas istorinis genocidas, su visais karo nusikaltėliais baisesnis net už žydų tautos Holocostą, ir toliau pasaulinėj arenoj lieka nepastebėtas. Ir Lietuvoj buvę ar tebesą komunistai neranda pareigos nei atsiprašymui, nei pasiaiškinimui prieš savo tautą, kurios gyventojai buvo taip nuožmiai su jų pagalba naikinami.

Mes, čia susirinkę, nereikalaujame nei keršto, nei atgailos. Gal tik prašytume nors paprasčiausio klaidų ir nuoskaudų pripažinimo.

Pabaigai - tremtinės N. Rimkienės eilėraštis, skirtas Tarybų Sąjungos Komunistų partijos, Lietuvos Komunistų partijos ir Lietuvos Demokratinės Darbo partijos nariams.

TSKP - LKP - LDDP NARIAMS

Mums nereikia jūsų atgailos -
Teatleidžia Motina - Tėvynė.
Klaupkitės prieš žemę Lietuvos,
Kurią daugsyk išdavėt pamynę.

Klaupkitės prieš kryžių pakeliuos,
Kurį griovėte širdim aptemę.
Ir ieškodami sau geresnės dalios
Dovanojot priešui mūsų žemę.

Klaupkitės prieš kaulus tremtinių.
Prieš Rainių miškelio, siaubą nykų.
Prieš klajones Lietuvos vaikų,
Kur pasauly išblaškyti liko.

Klaupkitės ant miesto akmenų,
Kur dar dega brolių kraujo žymės.
Klaupkitės prieš nevilti dienų,
Kurios buvo daug kam paskutinės.

Neįpratę niekam lenkt galvos,
Tiktai tyčiotis, įsakinėt ir teisti.
Klaupkitės prieš žemę Lietuvos,
JI VIENA TEGALI JUMS ATLEISTI.

Tremtinė N. Rimkienė

LIETUVOJE

– **Kredito firmų bankroto** banga iš didžiųjų Lietuvos miestų persimetė į periferiją. Šiomis dienomis prie Kėdainių investicijų fondo "Nektura" atsirado šūkiais išmarginta palapinė, kurioje badavimo akciją pradėjo moterys, tokiu būdu siekiančios susigrąžinti pinigus, kuriuos yra paskolinusios šiam investicijų fondui. Indėlininkams išmokėjęs $2 milijonus, fondas pinigų pritrūko. "Nekturai" iškelta byla dėl valiutinių operacijų taisyklių pažeidimo, fondo turtui ir sąskaitoms uždėtas areštas.

– **Lietuvos vyriausybė** pritarė Susisiekimo ministerijos ir Klaipėdos miesto valdybos siūlymui 80-čia hektarų praplėsti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto teritoriją. Uosto teritorijai bus priskirtas 48 ha plotas tarp Minijos gatvės, valstybinės vakarų laivų remonto įmonės ir Smiltelės upelio, taip pat 15 ha ir 17 ha plotai tarp Minijos ir Nemuno gatvių.

– **Nuo šiol Lietuvoje** gaminamus ir realizuojamus maisto produktus drauge tikrins dviejų atskirų institucijų - Valstybinių Higienos inspekcijų ir Valstybinių kokybės inspekcijų ekspertai. Tokį sprendimą priimti paskatino gana prasta maisto produktų kokybės kontrolės būklė.

NEW YORK Į RYGĄ

$279

nuo

Kelionę į vieną pusę, perkant bilietą į abi puses

Šios kainos yra nesezoninės keliavimo kainos. Kai prasidės keliavimo sezonas "Off-peak" jos bus žymiai brangesnės. Bilietus reikia užsisakyti bent 21 dieną prieš skrydį. Valdiški mokesčiai $32.95 bus pridėti prie kelionės bilietų kai už juos mokėsite. Šios ATA's skrydžių New York-Rygos sąlygos galioja nuo 5/7/94 iki 10/31/94.

DIRECT FLIGHTS ATA RIGA LATVIA

Taupios Kelionės Į Pabaltiją

TAUPYKITE LAIKĄ... tiesioginė kelionė iš New Yorko Kennedy aerodromo iki Rygos (Latvija). American Trans Air yra greičiausias kelias į Pabaltiją!

TAUPYKITE PINIGUS... palyginkit ir sutaupysit keliaudami su American Trans Air. Jums geriausias aptarnavimas ir pigiausia kaina!

KAINA Į VIENĄ PUSĘ IŠ ŠIŲ MIESTŲ:
(Persėdimas ATA New Yorko J.F.K.)

Atlanta nuo	$411	Detroit nuo	$344	Philadelphia nuo	$324
Boston nuo	$279	Los Angeles nuo	$397	Pittsburg nuo	$329
Cleveland nuo	$370	Miami nuo	$419	Seattle nuo	$399
Chicago nuo	$434	Minneapolis nuo	$329	San Francisco nuo	$397

Ar Jūs skrendat biznio reikalais, ar pasimatyti su giminėmis. Jūs norit ten nukeliauti kuo greičiau. Nereikia persėsti į kitą lėktuvą, nereikia be reikalo išleisti dar daugiau pinigų. ATA's tiesioginis skrydis iš New Yorko į Pabaltiją yra palogus, ekonomiškas, ir labai paprastas. Juk Jūs visada to ir norėjote.

Dėl pigiausios kelionės į Pabaltiją skambinkit Jūsų kelionių agentui arba ATA:

800-382-5892

ATA American Trans Air

ŠIUOLAIKINĖ SATYROS KLASIKA ASF PASTATYMUOSE

ALFONSAS NAKAS

Alabamos Šekspyro festivalio sezono pats vidurys. Tuo tarpu pamainomis vyksta Šekspyro "Audros" ("The Tempest") bei "Othello" ir dviejų šiuolaikinių satyros klasikų spektakliai. ASF aplankęs gegužės 7 d., spėjau pamatyti tik du pastaruosius. Apie juos ir noriu trumpai papasakoti.

"Light Up the Sky"

Pastatyta didžiojoje scenoje, Festivalio teatre, su beveik tūkstančiu kėdžių publikai. Tai Moss Hart trijų veiksmų komedija, kurios pavadinimas lietuviškai "Nušvieskit padangę", ar "Šviesa į padangę". Pirmiausia, kas Moss Hart? Tai žymus Amerikos dramų bei libretų rašytojas, gimęs 1904, miręs 1961 metais. Už veikalą "You Can't Take it with You" 1937 laimėjęs Pulizer premiją. Už operetės "My Fair Lady" režisūrą apdovanotas Antoinette Perry žymeniu, o paties autobiografija "Act One" (1959) tapo labiausiai perkama knyga. Nebeminėsiu tuzino kitų jo veikalų, surašytų "Benet's Reader's Encyclopedia" knygoje, kurios žiniomis pasinaudojau.

Siužetą galima nusakyti vienu kitu sakiniu. Bostone, 1948 m. gruodžio nepažymėtos dienos pavakary, įžymios aktorės Irene Livingston (vaidina Greta Lambert) bute teatralai viltingai kelia tostus už tuojau įvyksiantį naujo veikalo spektaklį. Antram veiksme renkasi ten prieš vidurnaktį, priblokšti jų manymu didžiausios nesėkmės. Trečiam veiksme, paryčiui, atsiranda glėbys laikraščių recenzijų, spektaklį iškeliančių į padanges. Džiaugsminga pabaiga!

Veikalo režisierė Penny Metropulos išryškino 11 didelių ir du mažų rolių aktorius labai skirtingų manierų, įvairaus temperamento, nuo griaudėjančių cholerikų, sarkastiškų flegmatikų, iki isterikės, spektaklio žvaigždės. Visų pavardžių ir jų rolių neminėsiu, nes veikalo neskaičiusiems, juoba spektaklio nemačiusiems viskas susimaišytų. Vis dėlto, porą pavardžių verta įsidėmėti. Tai tą isterikę žvaigždę Irene Livingston vaidinusią filmų bei teatro aktorę Gretą Lambert ir spektaklio statytojo (producer) Sidney Black vaidmenį atlikusį Tony DeBruno. Pirmoji, mokėjo būti visokių atšvaitų: čia šilko švelnumo, čia panteros žiaurumo, čia liguistai verksminga. Jos vaidyba ASF nekartą gėrėjomės. Ji kurį laiką buvo dingusi (išėjusi pinigų užsidirbti į filmų pramonę), šiam sezonui vėl sugrįžo į ASF. Antrasis (DeBruno), turįs 20 metų aktoriaus stažą įvairiuose teatruose, ASF

John Preston (sėdi) ir Tony DeBruno spektaklyje "Light up the sky".

Scarsbrook/ASF nuotrauka

vaidina pirmą sezoną. Dieve duok, kad jis čia ilgai pasiliktų. Su jais abiem vakare susitiksim kitame spektakly. Trumpai baigiant, veikalas juokingas, gerai pastatytas.

"How the Other Half Loves"

Taigi "Kaip myli antroji pusė", - farsas, sukurtas garsaus, išradingo anglų dramaturgo Alan Ayckbourn, gimusio 1939 m. Jo biografija anksčiau minėtoj Enciklopedijoj net didesnė, negu Moss Hart. Su pirmu veikalu teatro pasaulyjis pasirodė būdamas 22 metų (1961), o išgarsėjo su farsu "Relatively Speaking", 1967. Čia aprašomas veikalas sukurtas 1967. Kaip ir dauguma Ayckbourn šedevrų, liečia vedybinius žmonių santykius. ASF pastatyta mažame Octagon teatre, su didele arenos tipo scena.

Veikia trys vedusiųjų poros: aukštos kategorijos valdininkas Frank Foster (prieš kelias valandas mūsų pamiltas Ton De Bruno), jo žmona Fiona (Carol Healey), savanaudis padauža, mergogauda Bob Phllipe (Steven David Martin), jo žmona Teresa (irgi dieniniam spektakly žavėjusi Greta Lambert), pataikūniškas valdininko Foster tarnautojas su svetimtaučio akcentu William Featherstone (David B. Heuvelman), dar prasčiau anglų kalbą mokanti jo žmona Mary (Cheryl Turner). Visi šeši aktoriai - didžiausio pajėgumo, originalumo. Žavėjo kiekvienas atskirai ir visi kartu. Ypač buvo įdomu sekti, anksčiau mano išgirtuosius. DeBruno, ankstesniam spektakly šūkavęs, kad nevykusiu veikalu praras 300 tūkstančių dolerių, dabar tapo šaltu, bet smulkmenišku anglu tiriančiu žmonos (ne)ištikimybę. O Greta Lambert čia tapo varguolių darbininkų klasės moterim, kerštinga, pavydžia (su pagrindu) savo vyrui.

Steven D. Martin ir Greta Lambert Alabama festivalio spektaklyje "How the other half loves".

Scarsbrook/ASF nuotrauka

Pastatymas ypač charakteringas ir originalus tuo, kad veikiama viename dideliame kambary, kuris yra ir Foster'ių, ir Phillips'ų butas. Ant to paties stalo, scenos gilumoj, pirmieji vaišėms krauna porcelianus ir kristalus, antrieji - popierines lėkštes ir plastikinius puodelius. Ant kito stalo du telefonai, kuriais vieni kitus kalbina. Kad vieni tarpusavy šnekasi, antrieji daro pauzes. Kai vieni pešasi, kiti nei mato, nei girdi. Kokios juokingos scenos, kai abi poros, pasikvietę trečiąją, prie to paties stalo vaišino, per vidurį pasodinę! Retai tokių įdomybių matanti, publika springo nuo juoko.

Šį veikalą režisavo Jared Sakren. Tiek ankstesniam spektakliui Bostone dialektą, tiek angliška, turbūt Londono, šio farso aktoriam įdiegė kalbos bei dialektų mokytoja Jan Gist.

Abu minimi pastatymai, pamainomis su Šekspyro "Audra", "Othello" ir netrukus "Henriku V" bus vaidinami iki liepos vidurio. Jei ne abu, tai bent "How the Other Half Loves" siūlau visiems teatro mylėtojams.

O dabar apie Jan Gist. ASF sezono leidiny jos biografija per visą puslapį. Oficialus titulas - Voice/Dialect Coach. Baigusi Carnegie-Mellon un-tą, magistrą gavusi Wayne State un-te (Detroite), balso, kalbos, dialektų ištarimo mokiusi keliuose un-tuose, teatruose, festivaliuose per visą Ameriką. 1992 sausį buvo viena iš 50 viso pasaulio kalbos specialistų, Royal Shakespeare Company, Stratford on Avon (Anglijoje) sušauktame balso simpoziume. Paskutiniu metu Washington, DC, Šekspyro teatre (The Shakespeare Theatre) konsultavo "Romeo and Juliet" pastatyme.

Apie ją tiek daug prirašiau štai kodėl. Balandžio gale, telefoniniam pokalby, ASF ryšių spauda direktorė Sarah Rowell paklausė, ar negalėčiau prie progos pasikalbėti su Jan Gist, nes ji norinti į garsajuostę įsirašyti "lietuviško akcento". Daug nesvyravęs sutikau. Gegužės 7, po vakarinio spektaklio, Jan Gist mudu su žmona pasitiko, nusivedė į turbūt "garso" kambarį ir darė pokalbio įrašus. Pradžioje apie gyvenimą aplamai, nuo kada Amerikoje, apie šeimą, buitį, pensininkų dienas. Pati esanti ukrainiečių kilmės. Po 10-15 minučių ji man pakišo didelės knygos puslapį, pilną, berods numeruotų, paskirų sakinių iš dramų ir šiaip teatro temomis. Prašė neskubant perskaityti. Užsiminus apie gražią lietuvių kalbą (ji tai žinanti), žmona jai padeklamavo vieną eilėraštį. Interviu užtruko apie 20 minučių. Kai išeidamas juokais paklausiau, ar gerai egzaminą išlaikiau, Jan Gist atsiliepė: "O, taip! Gavote A su pliusu..." Kaip smagu!

IŠ VISUR

-- **Arkivysk. Audrys J. Bačkis**, Vilniaus metropolitas, birželio 8-15 dienomis Šv. Jono universiteto kvietimu lankysis New Yorke ir Washingtone.

-- **Lietuvos Vyčių organizacijos** 81-mas metinis seimas įvyks rugpjūčio 4-7 dienomis Chicagoje, Marriott viešbutyje, 540 North Michigan Ave. Kalbą pasakyti pakviestas Lietuvos ambasadorius Washingtone dr. Alfonsas Eidintas.

-- **Švč. M. Marijos Gimimo parapija** kartu su kitomis parapijomis dalyvauja parodoje, minint Chicagos arkivyskupijos 150 metų sukaktį. Paroda vyksta miesto centre, Chicago Cultural Center, 78 E. Washington, nuo gegužės 21 d. iki birželio 25 d. Parodoje galima pasigrožėti įvairių parapijų kultūriniais ir istoriniais laimėjimais, pagilinti žinias apie parapijų kilmę ir ypatybes.

-- **Adv. Povilo Žumbakio knygos** "Balionai, bananai ir biurokratai" sutiktuvės Detroite ruošiamos birželio 5 d. Šv. Antano lietuvių parapijos patalpose. Atvyksta ir knygos autorius.

-- **Detroit, MI**, Šv. Antano lietuvių parapijos 70 metų sukaktis bus minima birželio 12 d. iškilmingomis mišiomis ir banketu.

-- **Chicagos Lietuvių moterų klubas** ruošia 31-ąjį Gintaro pokylį birželio 26 d. Drury Lane, Oakbrook Terrace salėje. Pokylio pelnas skiriamas lietuvių studentų paramai. Šiame Gintaro pokylyje numatoma pagerbti tris lietuves moteris: Mariją P. Rudienę, Mariją Krauchunienę ir Danutę Bindokienę.

-- **Mokytojų studijų savaitė** Dainavos stovyklavietėje vyks liepos 17-25 dienomis.

-- **"Tėviškės Žiburių" redakcijon** pakviesta jaunosios kartos atstovė Ramunė Sakalaitė-Jonynienė, išėjus į pensiją J. Andruliui. Spaustuvės vedėjas ir techninis redaktorius Vytautas Balčiūnas atšventė savo 70 metų sukaktį.

-- **Narcizas Prielaida**, Lietuvos nuolatinės misijos Jungtinių Tautų skyriuje Ženevoje nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius, eis ir Lietuvos konsulo Šveicarijoje pareigas, kaip praneša Lietuvos Respublikos Užsienio Reikalų Ministerijos informacijos ir spaudos skyrius.

-- **Muziko ir kompozitoriaus Br. Jonušo** stipendija lituanistiką studijuojančiam jaunuoliui ar jaunuolei šiemet bus jau septynioliktoji. 1000 dol. stipendiją įsteigė kompozitoriaus našlė Emilija Jonušienė, gyvenanti Omaha, NE. Norį stipendiją gauti, turi iki birželio 30 d. atsiųsti prašymą su aukštosios mokyklos pažymėjimu, kokios nors lietuviškos organizacijos rekomendacija ir savo veiklos lietuviškame gyvenime aprašymu. Prašymus siųsti adresu: Br. Jonušo stipendija, 9927 Devonshire, Omaha, NE 68114.

-- **Kanados skautų** trisdešimtoji stovykla vyks "Baltijos" stovyklavietėje dvi savaites - nuo liepos 30 d. iki rugpjūčio 13 d. Pirmoji savaitė bus skautams - skautėms, o antroji - su paukštytėmis ir vilkiukais.

-- **Pietų Amerikos** LB Kraštų vadovybių suvažiavimas gegužės 12-15 dienomis vyko Montevideo mieste, Urugvajuje. Suvažiavime PLB valdybai atstovavo vicepirmininkė Milda Lenkauskienė.

-- **Mariaus Katiliškio premija** už geriausius moksleiviškos prozos kūrinius per 1993-1994 mokslo metus įteikta Laurai Sintijai Černiauskaitei, Vilniaus Senvagės vidurinės mokyklos abiturientei.

Aplink pasaulį

❒ Aleksandr Solženitsyn gegužės 27 d. po 20 metų tremties sugrįžo į Rusiją. Jis atvyko į Tolimųjų Rytų uostą Vladivostok. Rusijos laikraštis "Nezavisimaja Gazeta" pirmajame puslapyje rašo: "Solženitsyn, kaip saulė, pateka rytuose". Rašytojas planuoja sulėtinti savo kelionę į savo naujus namus Maskvoje, kurie yra 4.200 mylių į vakarus, keliaudams ir susitikdamas su paprastais rusais ir stebėdamas pasikeitimus gyvenime. "Aš nieko nesitikiu iš jo atvykimo. Jis pavėlavo mažiausiai tris metus", - pasakė Sergei Baburin, prokomunistinis Rusijos parlamento narys. "Aš laimingas už mūsų šalį, už mus visus, kad Aleksandr Isajevič grįžta... Tai milžiniškas įvykis mūsų istorijoje", - laikraščiui "Komsomolskaja Pravda" pareiškė Genadij Burbulis, buvęs Boris Jelcin patarėjas. "Atrodo, kad Solženitsyn laikas praėjo. Viską, ką jis padarė šaliai yra praeityje. Rusijos žmonės jam dabar nebeturi laiko", - pasakė Oleg Kalugin, buvęs KGB pareigūnas. Paskutiniuosius 18 metų Solženitsyn gyveno 1.325 žmonių miestelyje, kalvose, pietiniame Vermonte, JAV. Viešosios nuomonės apklausos duomenimis, apie 40% rusų mano, kad rašytojo sugrįžimas yra svarbus politiškai ir kultūriškai. Tačiau kitos apklausos duomenimis 28% apklaustųjų negalėjo apibrėžti Solženitsyn įtakos į Rusijos kultūrą ar politinį gyvenimą. Solženitsyn visada saugojo savo privatiškumą, todėl po savo ilgos kelionės per Rusiją jis planuoja apsigyventi nuošaliame name Maskvoje, apsuptame turtingo Troise-Lykovo rajono. Darbininkai šiame rajone jau dabar sako, kad kiekvieną dieną mato piligrimus prie Solženitsyn namo.

❒ Beveik trečdalis neseniai atvykusiųjų iš buvusios Sovietų Sąjungos į Izraelį nėra žydai, sakoma Izraelio vyriausybės pranešime. Šis pranešimas sukėlė reikalavimų griežtinti imigracijos įstatymus bangą. Parlamentaras Avraham Ravitz Izraelio radijui pareiškė, jog "dabartiniu įstatymu, leidžiančiu gauti pilietybę žmonėms, kurių bent vienas senelis buvo žydas, pasinaudoja šimtai tūkstančių žmonių, kurie nėra žydai". Ravitz pasakė, kad tarp imigrantų iš Rusijos į Izraelį yra ištisos bendruomenės, kurios švenčia katalikiškas šventes.

Fotonuotraukų paroda Lietuvos ambasadoje Washingtone

Š. m. gegužės 15 d. Lietuvos ambasadoje Washigtone atidaryta paroda fotonuotraukų, vaizduojančių Lietuvos partizanų, kovotojų už Tėvynės laisvę Panevėžio apylinkėse, gyvenimą. Jos iniciatoriai - žurnalistas Antanas Dundzila ir Washingtono Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirmininkė Nerija Kasparienė.

Eksponuojamas nuotraukas atspaudė fotomenininkas Stanislovas Bagdonavičius, o patys partizanų, gyvenimo vaizdai buvo nufotografuoti buvusio panevėžiečio Antano Žygo, po karo parašiutu nusileidusio Žaliojoje girioje ir turėtu fotoaparatu įamžinusio įvairius Lietuvos kovotojų už laisvę gyvenimo momentus.

Šių nuotraukų parodą aplanko ne tik mūsų tautiečiai. Ambasados darbuotojai su ja ir kartu su šiuo tragišku, bet didvyrišku Lietuvos istorijos laikotarpiu supažindina ir daugybę Ambasados interesantų, apsilankančių joje įvairiais reikalais.

Parodą Ambasadoje galima apžiūrėti darbo valandomis, t. y. nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet.

Ambasados spaudos skyrius

Los Angeles, CA

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, birželio 26 d., sekmadienį, lankysis Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje, atlaikys sumą ir pasakys pamokslą. Po pamaldų parapijos viršutinėje salėje įvyks vyskupo priėmimas su kukliomis vaišėmis.

Marijos ir Prano Grušų, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos narių, sūnus diakonas Gintaras Linas birželio 25 d., šeštadienį, Vilniaus arkikatedroje Vilniaus metropolito arkivyskupo Audrio J. Bačkio bus įšventintas į kunigus. Kun. Gintaras pirmąsias mišias aukos birželio 26 d. Vilniaus arkikatedroje. Apie mėnesį laiko naujasis kunigas dar pasiliks Lietuvoje, kapelionaus VIII-ame Pasaulio Lietuvių jaunimo kongrese, o taip pat dalyvaus ir Ateitininkų kongrese. Į JAV grįš liepos mėnesio pabaigoje ir antrąsias primicijas laikys Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje liepos 31 d., sekmadienį 10:30 val. ryto.

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla mokslo metus baigia birželio 4 d. Iškilminga mokslo metų užbaigimo akademija įvyks 11 val. ryto didžiojoje parapijos salėje. Šiemet mokykla mini savo veiklos 45 metų sukaktį.

"Spindulio" jaunimo tradicinė šventė įvyks birželio 5 d., sekmadienį, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos patalpose. Po vėliavų pakėlimo mokyklos kieme, pamaldos vyks 10:30 val. ryto parapijos bažnyčioje, o 12:30 val. iškilminga programa parapijos didžiojoje salėje. Bus supažindinta su nauja videokasete "Mes dainuojame". Kasetę išleido "Spindulys", švęsdamas 45 metų veiklos sukaktį.

Tragiškųjų Birželio įvykių minėjimas įvyks birželio 12 d., 12:30 val. dienos Šv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje.

Lietuvių abiturientų išleistuvės-balius rengiamas birželio 18 d., šeštadienį, 7 val. vak. Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje.

L.Ž.K.

PUTNAM, CT

Motinos pagerbimo šventė

LB apylinkės valdybos pavestos Matulaičio globos namuose globojamųjų padėjėjos paruošė motinos pagerbimą - šventę, įvykusią gegužės 1 d., 2 val. popiet Matulaičio namuose.

Į namų salę buvo sukviesti ar vežiojamose kėdėse atvežti daugiau kaip 50 dar pajėgesnių namuose globojamųjų ir apie 30 globojamus lankančiųjų, globojamų šeimos narių. Dauguma jų susodinti prie ilgu stalų.

Pagerbimą - šventę pradėjo LB apylinkės pirm. J. Rygelis, sveikindamas ypač motinas, prisimindamas ir mirusias, bei visus pagerbiman atvykusius. Tolesnę pagerbimo programą vedė A. Prapuolenytė, muzikė, kultūrinių programų globojamiesiems vadovė, politinių ir pasaulio bei Lietuvos įvykių informatorė.

Rašytoja D. Augienė paskaitė savo parašytą "Moteris - motina", ypač iškeldama Švč. Marijos motinos pagalbą Lietuvos laisvei. Sekė giesmė "Sveika Marija", atlikta trejukės: M. Noreikienės, seselių Stasės ir Deliores, akompanuojant ir kartu giedant A. Prapuolenytei. Po to sekė eilėraščių deklamavimas ir po kiekvieno jų giesmė. Deklamatorės: A. Rygelienė, R. Taunienė, O. Strimaitienė ir A. Prapuolenytė. Eilėraščiai: L. Andriekaus, B. Brazdžionio, Putino, Č. Masaičio, F. Kiršos. Vieną giesmę "Marijos varpelis" giedojo solo ses. Stasė. Viena giesmė sukurta St. Santvaro. Visos giesmės, daugumai žinomos, skirtos Marijos garbei, tai jas giedant ir susirinkusieji galėjo pritarti.

Programai pasibaigus, visi šventės-pagerbimo dalyviai pasivaišino užkandžiais ir kava bei pabendravo. Savanoriai aukotojai Motinos pagerbimo-šventės proga sudėjo $375 "Caritas" organizacijos šalpai Lietuvoje paremti.

Sveiksta kun. R. Krasauskas

Kun. R. Krasauskas, Matulaičio namų kapelionas, staiga susirgęs ir gydytas Worcesterio Medicinos centro ligoninėje, jau sveiksta namuose. Linkime greitai pasveikti. Jo laukia ne tik Matulaičio namuose dvasinio vadovo pareigos, bet ir Alkoje, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos iždo tvarkymas, Kunigų vienybės darbai .

Juozas Kriaučiūnas

Ieškojimai, pageidavimai, pasiūlymai

Ieškau Marijos Čyžiaus (Klimašauskaitės) dukters Onutės ir jos vaikų. Seserys Marija Čyžius ir Veronika Aliukonis (Klimašauskaitės) gyveno Bostone, jų brolis Kazimieras Klimašauskas - Lietuvoje. Veronika buvo ištekėjusi už Mike Aliukonio, gyveno South Bostone, Dorchester St. 153. Mirė apie 1968 m. Mirė apie 1968 m. Marija Čyžius (jos vyras buvo užmuštas) turėjo dukterį Onutę, kuri yra Klimašauskaitės Vandos (Likienės), gyvenančios Lietuvoje, pusseserė. Onutė ištekėjo, turėjo sūnų ir dvi dukteris (vienos vardas Filė). Ką nors žinantieji apie šią šeimą prašomi pranešti adresais: Likienė Vanda, Viršuliškių 91-5, 2056 Vilnius, Lithuania, arba: Daiva Likaitė, 42 Thomas Park, So. Boston, MA 02127. Telef. 617 464-1450.

- o -

Ieškau Zigmo Starkaus, Antano Starkaus sūnaus, gimusio apie 1922 m. Bostone. Jis buvo atvykęs į Lietuvą ir ieškojo Adelės Starkutės (Likienės) sūnaus Liko Gendriko. Buvo nuvykęs į Kupiškį, nes jo tėvas Antanas Starkus išvyko iš Puponių km., Kupiškio valsč. Ką nors žinantieji apie Starkų šeimą prašomi pranešti adresais: Likas Gendrikas, Viršuliškių 91-5, 2056 Vilnius, Lithuania, arba: Daiva Likaitė, 42 Thomas Park, So. Boston,MA 02127.

- o -

Norėčiau surasti savo puseserę Laimutę Juškauskaitę-Carpenito, gyvenančią Amerikoje. Mano mama Ona Zapereckaitė-Valinčienė ir a. a. teta Albina Zapereckaitė-Juškauskienė yra seserys. Mano žiniomis a. a. teta Albina ir jos vyras Bronius Juškauskas su šeima gyveno Hudson, MA. Aš esu Judita Valinčiūtė- Degesienė iš Vilniaus ir šiuo metu viešiu St. Petersburg, FL. Čia būsiu iki birželio vidurio. Būtų malonu gauti žinių iš giminių, būnant dar čia Amerikoje. Mano adresas Amerikoje: Judita Degėsienė, 326 Snell Isle Blvd. NE, St. Petersburg, FL. 33704. Mano adresas Lietuvoje: Judita Degėsienė, Dūkštų 11-30, 2010 Vilnius, Lithuania.

- o -

Ieško savo dėdės ar giminių šiame kontinente Vytautas-Julius Aukštinaitis. Vytauto tėvas Juozas Aukštinaitis grįžo į Lietuvą iš Amerikos 1920-24 metais. Juozo brolis Petras pasiliko Amerikoje ir susirašinėjo iki 1940 metų. Vytauto adresas toks: Vytautas - Julius Aukštinaitis Lapšių k., Seirijų p., Lazdijų r., Lithuania. Galima rašyti adresu: Poetės Marijos Aukštaitės Centras, 46 Arthur Mark Dr., Port Hope, Ont., Canada L1A 3X1.

-o-

Turiu 13 tomų "Lietuvos tarybinės enciklopedijos", išleistos 1979 metais. Gal atsirastų tautiečių, kurie pasikeistų į "Lietuvišką enciklopediją", išleistą Amerikoje? Mano adresas: Jonas Lukošius, Švyturio 14-11, Klaipėda, Lithuania.

Šypsniai iš netolimos praeities

Brangus laimikis

Šeimos galva grįžo iš medžioklės. Trenkęs į kampą dvivamzdį, iškilmingai pareiškė:

- Mėsos galėsite nepirkti visą mėnesį!

- Stambų žvėrį nušovei! -nustebo žmona.

- Brigadininko karvę!

Apie suvenyrus

Susitiko du inžinieriai:

- Ar girdėjai nuostabią naujieną? Japonai perka mūsų magnetofonus ir televizorius!

- Meluok sveikas...

- Aš ne melagis, o komersantas. Parduodu japonams už gerą kainą magnetofonus ir televizorius, nes jie nori rodyti moksleiviams, kokią aparatūrą senų senovėje gamino...

Jaunimo pažanga

- Rūkai? - paklausiau trylikamečio kaimynų berniuko.

- Ne, - nusigando.

- Gaila, galvojau, pavaišinsi.

- Grąžinsit dvigubai, - padrąsėjo.

- O tai tėtė ledams ne kasdien duoda.

- Žinoma, grąžinsiu. Negi skriausi vaiką. Tik grįždamas namo pagalvojau, kad nuo šiol ledus savo vaikui pirksiu aš pats.

Prekyba

- "Paukščių pieno", - pašnibždėjau konditerijos parduotuvės pardavėjai į ausį.

- Neturim, - pusbalsiu atsiprašė, - bet gal norite vaikiškų drabužėlių?

- apsidairiusi pašnibždėjo

Kodėl gi ne? Nupirkau nesiderėdamas. Čia ne turgus.

Drožiu į "Vaikišką trikotažą". Tikriausiai gausiu "Paukščių pieno". Irgi pirksiu nesiderėdamas.

Duona ir šienas

Prieš rinkimus vienas kandidatas ima aiškinti:

- Mes privalome auginti daugiau kviečių ir...

- Taip, o kaip bus su šienu? - klausytojas šūktelėjo iš minios.

- Dabar aš kalbu apie žmonių mitybą, bet tuoj prieisiu ir prie tamstos - atkerta kandidatas.

Įprastu keliu

Teisiamasis kaltinamas vagyste. Teisėjas jį klausia:

- Ar jūs prisipažįstate pavogęs cisterną spirito?

- Taip, prisipažįstu.

- Kur jūs panaudojote tą spiritą?

- Pardaviau.

- O kur dėjote pinigus?

- Pragėriau.

Apie vadovus

Leninas įrodė, kad valstybę gali valdyti visa liaudis.

Stalinas įrodė, kad valstybę gali valdyti vienas žmogus.

Chruščiovas - kad valstybę gali valdyti bet kas.

Brežnevas -kad valstybės galima visai nevaldyti.

Apie laimėjimus

Kolūkio pirmininkas daro pranešimą:

- Kai kurių laimėjimų praėjusiais metais pasiekė ir mūsų kolūkis. Iš valstybės 45,000 rublių paskolų...

Katastrofos atveju

Traukinys nušoko nuo bėgių. Kas būtų nutarta:

- Prie Lenino - organizuoti talką ir sutaisyti geležinkelį.

- Prie Stalino - sušaudyti iešmininką.

- Prie Chruščiovo - išardyti bėgius iš užpakalio ir patiesti juos priešakyje.

- Prie Brežnevo - visiems siūbuoti vagoną, vaizduojant, kad važiuojam, ir skelbti stotis.

Užuomirša

- Ak, ta sklerozė! Dėl jos vieni nemalonumai.

- Kas atsitiko?

- Įsivaizduokite, išsiblaškęs pasirašiau ir išsiunčiau anoniminį skundą.

Apie kasininkę

Grįžęs iš darbo vyras sako žmonai:

- Mūsų įstaiga ieško kasininkės.

- Bet prieš savaitę priėmėt naują.

- Taigi, jos ir ieškome...

Kolūkiečių posėdy

Visuotinis susirinkimas kolūkyje. Dienotvarkėje du klausimai: 1. Kluono remontas, 2. Komunizmo statyba.

Pirmininkas sako:

- Nėra lentų. Iš karto prieisim prie antrojo klausimo.

Paskolos

- Paskolink man keturias kapeikas troleibuso bilietui - prašo kaimynas savo draugo.

- Kad aš turiu tik dešimtrublę...

- O tai pasisekė! Važiuokime taksi!

Geriausios kelionės į Pabaltiją

LIETUVA '94

Skambinkit mums dėl kelionių sutvarkymo!
Pigiausios kainos per Finnair, Lufthansa ir SAS
Turistinė ir Biznio klasė
- Viešbučiai -

BALTIJOS KRAŠTAI

Prašykite mūsų naujos brošiūros apie Skandinaviją ir kitus Pabaltijo kraštus.

1 - 800 - 451 - 9511

UNIONTOURS

Įsteigta 1931

79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016
Tel: 212 - 683 - 9500 Fax: 212 - 683 - 9511

Member ASTA American Society of Travel Agents

Sudarydami testamentus, nepamirškite "Darbininko". Tuo paremsite lietuvybę ne tik Amerikoje, bet ir visose šalyse, kurias kas savaitę lanko "Darbininkas".

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius siūlo apdraudos planus.
Susivienijimas savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant mortgičių.
Norį įsirašyti kreipkitės *į Susivienijimo Centrą, 71-73 So. Washington Street, Wilkes - Barre, PA 18701.*
Didžiojo New Yorko lietuviai kreipkitės *į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847-2686.*

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasečių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už ~~17~~ dol. (Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti *Darbininko administracijai*
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Special Fare to Lithuania

New York - Vilnius, Kaunas - New York
$655
Vilnius, Kaunas - New York - Vilnius, Kaunas
$695
New York - Vilnius, Kaunas
$440
Vilnius, Kaunas - New York
$460

East West Tours and Travel Consulting
10 East 39 Street, 1021, NY, NY 10016
Tel.: (212) 545 - 0737

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York $680 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago $680 r.t.
One way to Vilnius $450
One way to Kaunas $420

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MODERN, TOTAL HIP AND KNEE JOINT REPLACEMENTS ARE NOW BEING PERFORMED IN THE BALTIC STATES IN CENTERS THAT ARE OFFERING SERVICES OF SURGEONS THAT HAVE BEEN TRAINED IN THE U.S.

RIGA-AMERICAN, LTD. OF WATERBURY, CONNECTICUT, IS IN A POSITION TO GUARANTEE THE DELIVERY OF TOTAL HIP AND KNEE SURGERY IN LATVIA, ESTONIA AND LITHUANIA.

PAYMENT FOR THE SURGERY CAN BE MADE EITHER IN THE U.S. OR IN THE INDIVIDUAL REPUBLIC.

ADDITIONAL INFORMATION IS AVAILABLE (IN ENGLISH) BY CALLING 203 - 757 - 5052 OR BY MAIL TO 1201 WEST MAIN STREET, WATERBURY, CT 06708 U.S.A.

VILTIS
(HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- ❒ Siuntinių agentūra VILTIS pristato siuntinius žmonėms asmeniškai į namus per vieną mėnesį.
- ❒ Minimalus mokestis už persiuntimą yra $25. Vieno svaro kaina yra nuo 79 iki 99 centų.
- ❒ Visi siuntiniai yra apdraudžiami.
- ❒ VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Birželio mėn. siuntinius priimsime šiuose miestuose:

WORCESTER, MA 4 d. (šeštadienį)	12.00 - 4.00 popiet
LOWELL, MA 5 d. (sekmadienį)	12.00 - 1.30 popiet
LAWRENCE, MA 5 d. (sekmadienį)	2.00 - 3.30 popiet
NASHUA, NH 5 d. (sekmadienį)	4.00 - 6.00 popiet
PUTNAM, CT 6 d. (pirmadienį)	4.00 - 6.00 popiet
PROVIDENCE, RI 8 d. (trečiadienį)	4.00 - 6.00 popiet
BROOKLYN, NY 11 d. (šeštadienį)	12.00 - 4.00 popiet

☞ Smulkesnės informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

Gintaras Karosas, Vytautas Bazikas ir VILTIES ŠTABAS

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Paskambinkite mums ir sužinokite mūsų siūlomas kainas!

Ferrante Travel Center
135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650
(800) 654-2432 (201) **592-8780**

TALKA LIETUVOS MOKYTOJAMS

Saulėtą balandžio 30-osios popietę nemažas žmonių būrys iš New Yorko ir aplinkinių vietovių skubėjo į Kultūros Židinio posėdžių kambarį, kur vyko APPLE organizacijos "Amerikos mokytojai - Lietuvos mokyklai" pasitarimas.

Ši šauniai suorganizuota popietė įvyko APPLE organizacijos savanorės Rasos Trečiokaitės dėka. Ne vieną valandą jai teko prasėdėti prie telefono, surandant žmones, pranešant jiems apie šį susitikimą. Talkino Aldona Marijošienė ir kiti geraširdžiai newyorkiečiai.

Šiame pasitarime dalyvavo viešnia iš Lietuvos - Švietimo ministerijos viceministrė Marija Barkauskaitė ir apie dvidešimt įvairių specialybių mokytojų, keli nuolatiniai APPLE rėmėjai. Tai žmonės, kuriems iš tiesų rūpi švietimo problemos Lietuvoje, kurie nepagailėję savo brangaus laiko, šeštadienio popietę atvyko į šį susitikimą.

Susirinkimą pradėjo APPLE generalinė direktorė Vaiva Vėbraitė. Ji susirinkusiems trumpai papasakojo apie tai, kokį darbą atlieka ši organizacija Lietuvoje, apie šios vasaros planus. Plečiasi APPLE geografinė situacija. Šią vasarą seminarai mokytojams bus pravedami Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Kėdainiuose, Marijampolėje, Biržtone. Norima, kad seminaruose galėtų dalyvauti mokytojai iš įvairių rajonų.

Pernai, kai pirmą kartą buvo vykdomas APPLE seminarų stipendijų vajus buvo pastebėta, kad proporcingai pakilo jaunų mokytojų ir kaimo mokytojų skaičiai klausytojų tarpe. Šiais metais vėl vykdomas stipendijų vajus - aukotojai kviečiami tapti mecenatais, apmokančiais vieno mokytojo išlaidas, susietas su seminarų lankymu, 20-ties dolerių čekio auką APPLE adresu (Post Office Box 617, Durham, CT 06422). Pinigai išmokami kiekvienam mokytojui tiesiai į rankas, o asmeniniu laišku kiekienas mokytojas padėkoja savo geradėjui. Šiuo būdu APPLE draugija tikisi plėsti ir mokytojų entuziastų ratus toli už didmiesčių ribų, kad būtų pasiekti patys nuošaliausi miesteliai ir kaimai - nebūtų užmiršti mokytojai - idealistai. Visi kviečiami aktyviau įsijungti į šį vajų.

Viceministrė labai susijaudinusi dėkojo už šiltą priėmimą ir už sudarytą puikią galimybę susitikti su APPLE entuziastais, jai viešint Amerikoje. Viceministrė lankėsi Amerikoje New Yorko valstijos švietimo departamento kvietimu. Ši valstija yra susitarusi su Amerikos Aplinkos Apsaugos Agentūra (EPA) vykdyti moksleivių ir mokytojų mainų programą su Lietuva. Šio bendravimo pagrindinis tikslas - tai pasidalinti ekologinio švietimo programomis ir jas tobulinti. Tikimasi, kad 1994-1995 mokslo metais jau bus galima vykdyti pirmuosius mainus. Pirmoji viceministrės Marijos Barkauskaitės savaitė buvo praleista daugiausiai Albany mieste. Teko jai trumpai pabendrauti ir su Gubernatoriumi ir ponia Cuomo. Antrąją savaitę viceministrė praleido lankydama kai kurias New Yorko bei Philadelphijos mokyklas bei pedagoginius universitetus. Čia tarp kitų tarpininkavo Arūnas Čiuberkis New Yorke ir Jūratė Stirbienė Philadelphijoje.

Lietuvos Švietimo ministerijos viceministrė Marija Barkauskaitė

Viceministrė Barkauskaitė kalbėjo apie APPLE organizacijos darbo svarbą, reikalingumą. Tai iš tiesų didžiulė pagalba Lietuvos mokytojams. Po vasaros seminarų dauguma mokytojų sugrįžę į klases išradingai ir sėkmingai taiko įgytas žinias pamokose, apie patirtus įspūdžius dalinasi su savo kolegomis. Taip atsiranda vis daugiau naujų žmonių, pareiškiančių norą dalyvauti APPLE seminaruose sekančią vasarą. Viceministrė pažymėjo, kad jau šešiolika procentų Lietuvos mokytojų yra dalyvavę APPLE organizuotose paskaitose.

Ji pasakojo apie atliekamą darbą švietimo reformos srityje, pasidžiaugė, kad jau yra paruošta ir išleista "Lietuvos švietimo koncepcija"; sėkmingai vykdoma mokytojų atestacija - suteikiami mokytojo - metodininko, vyresniojo mokytojo ir mokytojo - eksperto vardai, apsigynus kategoriją, pakyla ir atlyginimas; vis daugiau vidurinių mokyklų pareiškia norą tapti gimnazijomis.

Kalbėjo ir apie bėdas, problemas. O jų šiais sunkiais Lietuvai laikais yra nemažai. Viena rimčiausių problemų yra ta, kad patys geriausi mokytojai palieka mokyklas, išeina ieškoti geriau apmokamo darbo, o jaunimas, baigęs universitetus, nenori eiti dirbti į mokyklas - ypač trūksta mokytojų Vilniaus, Šalčininkų rajonuose; trūksta lėšų vadovėlių leidybai; didelį susirūpinimą kelia tai, kad neatsiranda istorijos mokytojų, galinčių ir sugebančių paruošti naujų originalių Pasaulio istorijos, Lietuvos istorijos vadovėlių. Per lėtai integruojami vaikai su negalia, apverktinoje būklėje pensionatai; trūksta specialistų, vadovėlių kurčiųjų, aklųjų mokykloms.

Gan ilgai užsitęsė diskusijos, viceministrė atsakinėjo į jai pateiktus klausimus. Vaiva prisiminė APPLE - 93 seminarų uždarymą Biržtone, kai Marija Barkauskaitė dovanojo prijuostę, linkėdama ir toliau taip sėkmingai šeimininkauti APPLE virtuvėje - tai jai buvo brangiausia dovana. Ir šio susitikimo metu Vaiva dovanojo Marijai simbolinę APPLE dovaną - prijuostę su gražiais didžiuliais raudonskruosčiais obuoliais, linkėdama sėkmės jos sunkiame darbe.

Lina Ivanavičiūtė
Kauno kurčiųjų darželio mokytoja, Hartfordo kurčiųjų mokyklos stažuotoja

Norwoodo pensininkė prisimena darbą "Darbininke" prieš 70 metų

Šv. Jurgio lietuvių parapijos, Norwood, MA, narė prisimena savo talką "Darbininke" ir savo įspūdžius papasakojo šios parapijos dabartiniam klebonui kun. Vincui Valkavičiui.

Marija Dusevičiūtė

Marija Dusevičiūtė gimusi Pietiniame Bostone 1904 m. birželio 16 d. Ji buvo vyriausia iš 7 vaikų. Kitų vaikų vardai: Albina, Ona, Elena, Florencija, Alfredas ir Kazimieras.

Tėvelis Augustinas buvo kilęs iš Daugų, o mamytė Albina Tarankaitė - iš Marcinkonių. Jie Amerikoje susipažino ir buvo sutuokti Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, Pietiniame Bostone.

Tėvai dirbo siuvykloje, kurių Bostone tuo laiku buvo gana daug. Jam teko sunkiai dirbti, kad galėtų išlaikyti tokią gausią šeimą. Motina pasižymėjo pamaldumu ir vyriausiai dukrai davė Švč. Mergelės Marijos vardą, o vyriausiam sūnui - Lietuvos globėjo Šv. Kazimiero vardą.

Marija, būdama vyriausia iš vaikų, pradėjo dirbti būdama 14 metų. Valydavo raštines, o vakarais lankė gimnaziją ir įsigijo diplomą. Išmoko naudotis rašomąją mašinėle.

Turėdama 16 metų, Marija išgirdo, kad "Darbininko" įstaiga ieško talkos. Kadangi dalyvavo lietuviškame gyvenime ir laisvai kalbėjo lietuviškai, tai labai mielai priėmė tokį darbą. Pradžioje dirbo laikraštyje po mokyklos pamokų, o nuo 1920 m. jau pilną laiką.

"Darbininko" leidėjai, Lietuvių Darbininkų Sąjunga, buvo nupirkę trijų aukštų namą 366 Broadway, skersai gatvės nuo So. Boston Savings Bank. Laikraštis užėmė visą pirmą aukštą, o rūsyje turėjo spaustuvę. Advokatas ir Lietuvos konsulas Antanas Shalna nuomodavo antrą aukštą. Jo raštininkė buvo garsi Lietuvos Vyčių veikėja Felicija Grandelytė.

Marija "Darbininko" administracijoje tvarkydavo prenumeratas, atsakydavo į laiškus, atsiliepdavo telefonu. Jai tekdavo suvynioti laikraštį ir nugabenti į paštą. Tais laikais redaktoriumi buvo Antanas Kneižys, o prieš 1930 m., kai jai teko palikti įstaigą, atvyko Antanas Peldžius eiti tvarkytojo pareigas. Tai vis malonūs prisiminimai iš darbo "Darbininke".

LIETUVOJE

– Vieną milijoną Vokietijos markių kainuos įgyvendinimas vidaus vandenų žuvininkystės vystymo projekto, kurį parengė Vokietijos konsultarinė firma "Badtner - Hamilton and partner". Jis apima visą gamybos ciklą - nuo žuvivaisos, produkcijos gyvybos, apdorojimo įrangos ir technologijos iki patrauklaus ir higieniško įpakavimo linijų. Paskaičiuota, kad projektas turėtų atsipirkti per 4 metus. Pirmiausia jį žadama įgyvendinti gražiais ežerais garsėjančiame Ignalinos rajone. Tačiau dar neišspręsta investicijų problema.

-- Iki sąmonės netekimo kovo 19 d. chuliganų sumuštas Studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas, VDU Teologijos ir filosofijos fakulteto studentas Vygantas Malinauskas. Kovo 25 d. Kaune sumušta veikli ateitininkė, VDU Menų fakulteto studentė Živilė Krivickaitė. Abu ateitininkai užpuolimui nedavė jokio pretexto. Dėl sunkių galvos traumų prireikė medikų pagalbos, studentai ilgai negalėjo lankyti paskaitų. Prieš tai Vygantas ir Živilė drauge su kitais ateitininkais lankėsi Varniuose, kur padėjo organizuoti Ateitininkų federacijos Pavasario akademiją.

-- Kalvelė už Kryžių kalno taps Vilčių parku. Akcijos "Lietuvą saugo vaikų ąžuolai" metu čia buvo pasodinti pirmieji ąžuoliukai. Tam skirtas 3 hektarų plotas aukštumėlėje už Kulpės upelio. Būsimo parko centre pasodintas Popiežiaus ąžuolas - tokia garbė suteikta Šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonui monsinjorui Kleopui Jakaičiui.

-- Šiuo metu didžiausias Karaliaučiaus srities katalikų parapijų klebono Anupro Gauronsko rūpestis - katalikų bažnyčios Tilžėje statyba. Konkursą bažnyčios projektui parengti laimėjo architektai Gediminas Jurevičius ir Stasys Juška iš Kauno. Tikimasi, kad statybos darbai, kuriuos atlieka Gervėčių klubo įmonė "Statybos direkcija", bus baigti po dvejų metų.

Rašytoją Stepą Zobarską prisimenant

Stepas Zobarskas, rašytojas ir knygų leidėjas, gyvenęs Woodhavene, NY, 90-toje gatvėje, mirė birželio 9 d. prieš 10 metų. Su juo susitikdavome beveik nuolatos, kasdien kalbėdavomės telefonu. Kiekvieną rytą apie 8 v. skambindavau telefonu ir nutardavome, ar reikia tuoj susitikti. Tie susitikimai būdavo prie kavos puodelio. Pasikeisdavome naujienomis, literatūrine informacija.

Tą rytą, kai paskambinau, jis jau blogai jautėsi. Visą naktį buvo nemiegojęs. Raginau tuoj šaukti greitąją pagalbą ir važiuoti į ligoninę. Jis pasakė, kad "Praeis".

Skausmai didėjo. Dukra išėjo į parduotuves. Kai grįžo, jau buvo atvykusi greitoji pagalba, bet Stepo nebeišgelbėjo. Jis mirė birželio 9 d. vidurdienį.

Palaidotas buvo birželio 13 d. šalia savo žmonos, kurią dažnai prisimindavo. Po keletos metų mirė ir dukra Nijolė.

Lietuvių Rašytojų Draugijai teko likviduoti jo knygas, kitą turtelį. Buvo likę daug skolų, skolelių. Dėl didžiųjų skolų bankas pardavė velionio namus. Rašytojų Draugija sumokėjo 2000 dol. kaimynui, kuris nupirko namą ir buvo nusavinęs jo knygas.

Visa jo biblioteka buvo peržiūrėta. Kas buvo naudinga, persiųsta į Vilniaus universitetą. Pasiųstos 54 dėžės. Visi jo raštai, rankraščiai, laiškai, kitas rašytojo inventorius persiųstas į Maironio vardo literatūros muziejų Kaune.

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba ir dabar rengia Stepo Zobarsko prisiminimą ir pagerbimą birželio 11 d., šeštadienį, 10 val. r. Vienuolyno koplyčioje bus mišios, po jų posėdžių kambaryje trumpa akademinė dalis, supažindinimas su jo literatūriniu palikimu, knygų leidėjo veikla. Aktorius Vitalis Žukauskas paskaitys vieną jo novelę. Mėginsime surengti ir jo parašytų knygų parodėlę. Po akademinės dalies bus kavutė.

Visi, kurie velionį pažino, su juo draugavo, bendradarbiavo, kviečiami dalyvauti šioje prisiminimų akademijoje. Su pagarba ir meile prisimename jį ir po dešimties metų, nes savo kūryba ir savo veikla jis praturtino lietuvišką literatūrą, versdamas lietuvių rašytojų kūrybą į anglų kalbą, amerikiečius supažindino su lietuvių autoriais.

Lietuvių Rašytojų Draugijos Valdyba

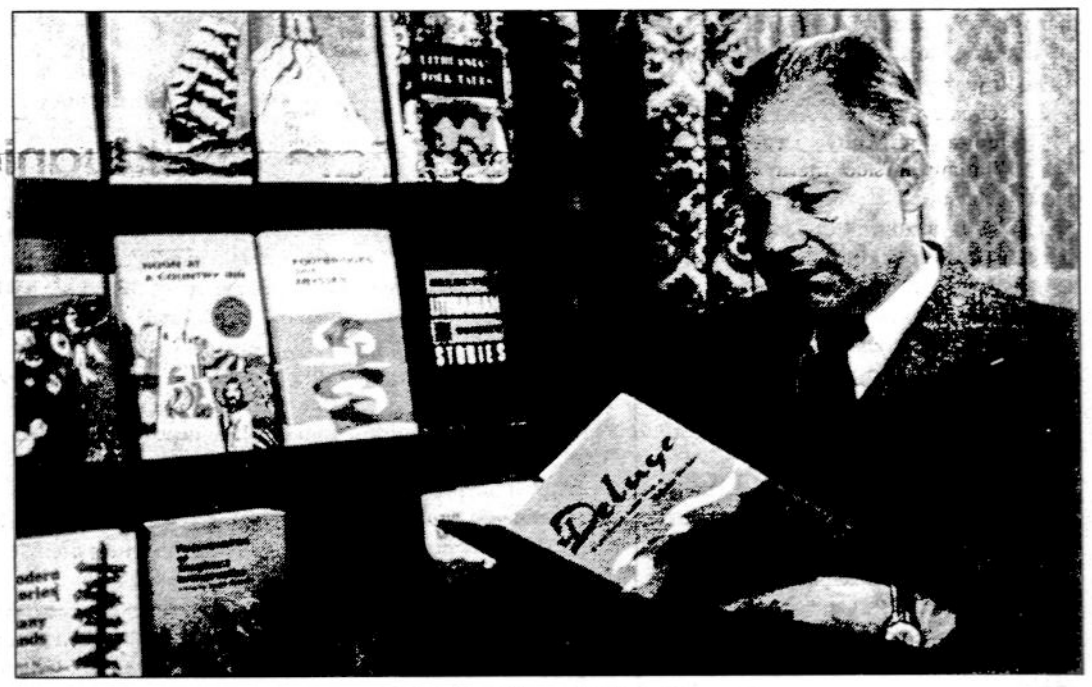

Rašytojas Stepas Zobarskas

A.† A.

ALDONAI ŠLIŪPAITEI-ALYTIENEI

amžinybėn iškeliavus, skausmo prislėgtai šeimai - vyrui inž. Jonui Alytai, dukrai Daivai ir žentui Romui Keziams, seseriai Gražinai Siliūnienei, anūkams Algiui, Ričardui, Vyčiui, Rimui, Edvardui Keziams, reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Irena Banaitienė *Ona Liutermozienė*
Izabelė Kumpikienė *Baniutė Mačiūnienė*
Dr. Giedrė Kumpikaitė *Magdelena Ulėnienė*
Elena Žukienė

A.† A.

ANDRIUI BUTUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą žmonai Apolonijai Butienei, dukrai Aleksandrai Maldutienei, žentui dr. Juliui Maldučiui, anūkams Aleksandrui ir Mariui ir visiems artimiesiems. Kartu liūdime.

Gražina ir Vitolis Dragūnevičiai

Iškiliam ir pasigėrėtinai veikliam jaunuoliui

A.† A.

PAULIUI KAZAKAUSKUI

tragiškai žuvus automobilio katastrofoje, gilaus skausmo prislėgtiems tėvams Ievai ir Karoliui bei kitiems giminėms Amerikoje ir Lietuvoje reiškiame nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime.

Philadelphijos Lietuvių Kultūros Centro ir Lietuvių Tautodailės Instituto Philadelphijos Skyriaus Valdybos

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Skubus ir patikimas siuntinių persiuntimas
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.
Žemos patarnavimų kainos, greitas, paslaugus servisas, garantuotas siuntinių saugumas, labdaros siuntinių persiuntimas.
NAUJOVĖ: CT, NY, NJ valstijose gyvenantiems siūlomas siuntinių paėmimas iš namų!!!
JUMS patogiu laiku, JUMS patogią dieną, į JUMS patogią vietą MŪSŲ atstovas atvyks paimti JŪSŲ siuntinių. 24 valandas per dieną, 7 dienas per savaitę, 365 dienas į metus!

SKAMBINKITE MUMS NEMOKAMU telefonu

1 - 800 - 775 - 7363

arba kreipkitės į MŪSŲ atstovą N.Y. valstijoje tel:

1 - 914 - 258 - 5133

JUNE PICK-UP SCHEDULE

6/8 WEDN	NEWARK, NJ	10-11 AM
6/9 THUR	BROOKLYN, NY	12-2 PM (Kult. Žid.)
6/14 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12 AM
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	5-7 PM
6/15 WEDN	KEARNY, NJ	10-12 AM
	PATERSON, NJ	1-2 PM
6/16 THUR	PHILADELPHIA, PA	9-11 AM
	BALTIMORE, MD	4-6 PM
6/21 TUES	PUTNAM, CT	10-11 AM
6/22 WEDN	NEWARK, NJ	10-11 AM
6/25 SAT	BROOKLYN, NY	12-2 PM (Kult. Žid.)
6/28 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12 AM
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	5-7 PM
6/29 WED	KEARNY, NJ	10-12 AM
	PATERSON, NJ	1-2 PM
6/30 THURS	PHILADELPHIA, PA	9-11 AM
	BALTIMORE, MD	4-6 PM

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. ..... (718) 827-1351
Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ..... (718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: birželio 5 d., sekmadienį, 2 val. popiet Aniceto Simučio, Lietuvos ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų, garbingų sukakčių proga pagerbimas.

Birželio trėmimai New Yorke bus minimi birželio 19 d. Pamaldos vyks Apreiškimo lietuvių parapijos bažnyčioje, o minėjimas - Kultūros Židinio salėje. Po to pabendravimas Kultūros Židinio kieme.

Aleksandras Vakselis, Tautos Fondo valdybos pirmininkas, gegužės 22 d. buvo apdovanotas specialiu Ellis Island garbės medaliu, skiriamu JAV piliečiams, kurie yra taip pat pasižymėję savo tautinės visuomenės veikloje. Nuotrauka ir aprašymas artimiausiame "Darbininko" numeryje.

Kun. Antanas Rubšys, Manhattan College profesorius, gegužės 26 d. grįžo iš Lietuvos, kur tris savaites Vilniaus Universiteto Pedagoginiame fakultete dėstė Šv. Raštą būsimiems religijos mokytojams. Taip pat dėstė Vilniaus ir Telšių kunigų seminarijose.

Kun. Vytautas Pikturna, buvęs Angelų Karalienės lietuvių parapijos, Brooklyn, NY, vikaras, dabar gyvenąs Floridoje, birželio 3 d. atšventė kunigystės 55 metų sukaktį.

Lietuvos Vyčių organizacijos Vidurio Atlanto apskrities atstovai birželio 12 d., sekmadienį, rinksis į Immaculate Conception Centrą, 7200 Douglaston Parkway, Douglaston, NY. Šiuo metu prie apskrities priklauso apie 1,200 narių. Apskrities vadovė yra Bernice Aviza, iš Albany, NY. 10:15 val. ryto koncelebruotoms mišioms vadovaus prel. Pranas Bulovas, Apskrities dvasios vadas ir V. Atsimainymo lietuvių parapijos Maspeth, NY, klebonas emeritus. Su juo kartu koncelebruos kun. St. Raila ir kun. Jonas Pakalniškis. Po mišių bus bufeto stiliaus priešpiečiai ir suvažiavimo posėdis. Suvažiavimą globoja Great Neck, NY, Lietuvos Vyčių 109 kuopa, kuriai pirmininkauja Alexander Wesey-Vasiliauskas. Tos dienos iškilmėms vadovaus vicepirmininkė Mary Rusas Kober.

Kun. Juozas Šeškevičius, Sao Paulo lietuvių parapijos klebonas, metus laiko praleidęs Lietuvoje, norėdamas susipažinti su Lietuvos pastoracija, gegužės 26 d. iš Lietuvos atvyko į New Yorką. Trumpai stabtelėjęs Apreiškimo lietuvių parapijoje, grįžo prie savo pareigų Vila Zelina, Sao Paulo, Brazilijoje.

ATLANTA IE Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovės atstovai, į New Yorką atvyks birželio 9 d., ketvirtadienį, 12 - 2 val. popiet ir birželio 25 d., šeštadienį, 12 - 2 val. popiet. Siuntinius priims Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel.: (914) 258 - 5133. (Žiūrėkite skelbimą 7 psl., kada siuntiniai paimami iš kitų vietovių).

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, 1994 metams paliko tą pačią metinę prenumeratą $85 oro paštu. Čekį $85 išrašyti "Lietuvos aido" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Kun. Vytautas Palubinskas, dabartinis Apreiškimo lietuvių parapijos klebonas, šiemet liepos 4 d. švęs kunigystės 40 metų sukaktį. Kadangi tuo metu bus Argentinoje, tai gegužės 26 d. atšventė šią sukaktį su konfratrais kunigais. Dalyvavo jo draugai kunigai argentiniečiai, amerikiečiai ir brazilai, o taip pat ir beveik visi New Yorko apylinkės lietuviai kunigai. Lietuviams pranciškonams atstovavo viceprovinciolas kun. Pranciškus Giedgaudas ir "Darbininko" vyr. redaktorius kun. dr. Kornelijus Bučmys. Ta pačia proga buvo paminėta ir penkerių metų sukaktis kaip kun. V. Palubinskas yra šios parapijos klebonas.

Lenkų - lietuvių draugystės vakaras

Lenkijos Respublikos Prezidentui Lech Walęsa apsilankius Lietuvoje ir su Lietuvos Respublikos Prezidentu Algirdu Brazausku pasirašius atitinkamas sutartis, abipusės draugystės nuotaikos atsiliepė ir Amerikoje.

Lenkijos ir Lietuvos Generaliniai Konsulatai New Yorke suorganizavo lietuvių-lenkų draugystės vakarą gegužės 25 d., trečiadienį, 7 val. vak. Lenkijos Generalinio Konsulato patalpose, 233 Madison Ave., New York, NY.

Pobūvyje dalyvavo apie 80 kviestinių svečių. Paskaitas anglų kalba skaitė: "Nowy Dziennik" redaktoriuis Boleslaw Wierzbianski "Lithuania in the Eyes of Poles", prof. Romas Misiūnas "Poles in the Eyes of the Lithuanians". Po paskaitų buvo klausimų ir atsakymų periodas.

Meninę programą atliko pianistė Aldona Dvarionaitė, specialiai pakviesta iš Varšuvos. Ji paskambino du M. K. Čiurlionio, penkis B. Dvariono, du V. Jakubėno ir keturis F. Chopino kūrinius.

Po koncerto pabendrauta prie kokteilių.

Kun. Jonas Pakalniškis, buvęs Apreiškimo lietuvių parapijos klebonas, dabar gyvenąs Douglaston, NY, kunigų poilsio namuose, birželio 3 d., penktadienį, tyliai atšventė kunigystės 55 metų sukaktį.

"Darbininko" skaitytoju galite tapti kiekvieną dieną. Prenumerata skaičiuojama nuo užsisakymo dienos. Prenumerata vieniems metams - tik $30.

Ieškau pirkti vienos šeimos namą gerame stovyje šiuose rajonuose: Woodhaven, Richmond Hill, Ridgewood, Middle Village arba Maspeth. Turi būti arti maisto parduotuvių. Skambinti dienos metu: (718) 847-4496. **(sk.)**

Ieškoma moteris padėti namų ruošos darbuose. Gali gyventi šeimoje. Skambinti (516) 935-4554. **(sk.)**

Antano Masionio atsiminimų knyga "Ateitininkų dvasia nepalūžo" gaunama ir "Darbininko" administracijoje, 214 psl. knyga gausiai iliustruota. Kaina $10, persiuntimo išlaidoms padengti pridedama $2. Užsakoma adresu: "Darbininkas", 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO. Pinigai pervedami doleriais. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. **(sk.)**

Tryliktasis Virginijaus Barkausko vargonų koncertas

Vargonininkas Virginijus Barkauskas į Ameriką atvyko 1991 m. čia Šv. Juozapo kolegijoje Rensselaer, IN, toliau tęsti studijas. Jas baigė 1993 m. rugpjūčio 5 d. ir gavo magistro laipsnį. Amerikoje jis yra atlikęs eilę didelių koncertų ir yra laimėjęs pripažinimą ir geriausius atsiliepimus.

Vienas toks koncertas buvo gegužės 15 d. Jamaicoje, First Presbyterian bažnyčioje. Jame dalyvavo Queens apylinkės vargonininkai, priklausą Amerikos vargonininkų gildijai - American Guild of Organists - AGO.

Birželio 19 d., antradienį, 6 v. v. jis atliks didelį vargonų koncertą National Shrine bazilikoje Washingtone. Programos pirmoje dalyje: Francoise Couperin, Johann Sebastian Bach, Charles-Maria Widor; antroje dalyje: Charles Tournemire, Louis Vierne kūriniai.

Tai bus tryliktasis koncertas. Iki šiol jis turėjo savo vargonų koncertus šiose bažnyčiose: 1991 m. spalio 6 d. Šv. Antano bažnyčioje, Cicero, IL, 1992 m. rugpjūčio mėn. Šv. Juozapo kolegijoje Rensselaer, IN, 1992 m. lapkričio 22 d. V. Atsimainymo bažnyčioje, Maspeth, NY; 1993 m. vasario 14 d. Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje Grand Forks, MD, 1993 m. liepos 18 d. Valparaiso universitete, Valparaiso, IN; 1993 m. spalio 16 d. Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyne, NY, 1993 m. spalio 24 d. Trijų Karalių bažnyčioje, Manhattane, NY.; 1993 m. lapkričio 21 d. Nekalto Prasidėjimo katedroje Crookston, MD; 1993 gruodžio 17 d. Šv. Petro bažnyčioje; 1993 m. gruodžio 23 d. Šv. Jurgio bažnyčioje Flushing, NY, 1994 m. vasario 14 d. Krikšto šventovėje, Brooklyn, NY. **(p.j.)**

Vargonininkas Virginijus Barkauskas prie vargonų Crookstono katedroje, MN, 1993 m. lapkričio 21 d.

Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke dirba jau naujose patalpose

Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke 1994 m. gegužės 26 d. pranešė, kad jau pradėjo dirbti naujose patalpose.

Konsulato adresas: Consulate General of Lithuania, 420 Fifth Avenue, New York, NY 10018. Telef. 212 354-7840, Fax 212 354-7911. Lietuvos Gen. konsulato įstaiga yra pastato trečiame aukšte. Įėjimas į 37th Street.

Konsulato darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet, nuo pirmadienio iki penktadienio.

Lankytojai priimami antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet. Lankytojai prašomi iš anksto susitarti telefonu dėl priėmimo dienos ir valandos.

Anicetas Simutis, Lietuvos Ambasadorius prie Jungtinių Tautų, su visu savo įstaigos štabu dalyvavo lietuvių-lenkų draugystės vakare gegužės 25 d. Lenkijos generalinio konsulato patalpose Manhattane. Po prof. Romo Misiūno ir redaktoriaus Boleslovo Viežbianskio pranešimų, ambasadorius A. Simutis sveikindamas papildė informaciją apie senąją Lietuvą.

Povilo Žumbakio, "Darbininko" bendradarbio, radijo programų komentarai, papildyti ir suredaguoti, išleisti knyga "Balionai, bananai ir biurokratai". Tai 205 psl. su 207 išnašomis ir 11 psl. indekso knyga, minkštais viršeliais. vidutinio formato. Komentarai datuoti nuo 1992 m. liepos 2 d. iki 1993 m. lapkričio 28 d. Knygos komentarų temos liečia įvairius politinius, teisinius ir ekonominius klausimus, tautiečių interesus užsienyje ir Lietuvoje. Knyga gaunama, atsiuntus "Darbininkui" 15 dol. auką. Visas pelnas skiriamas lietuviškų radijo programų rėmimui ir lietuviškos spaudos darbų išlaikymui.

Gera žinia New Yorko ir apylinkių lietuviams

"VILTIES" siuntinių agentūra praneša, kad "VILTIES" konteineris su siuntiniais, išplaukęs iš Bostono balandžio 3 d., pasiekė Vilnių balandžio 22 d. Siuntiniai jau išdalinti Jūsų artimiesiems. Nėra jokio muito mokesčio.

"Vilties" atstovai Brooklyne siuntinius vėl priims birželio 11 d. nuo 12 iki 4 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis tel. (617) 269 - 4455. Mūsų adresas:

VILTIS
Lithuanian Relief Parcel Service, Inc.,
368 West Broadway,
Boston, MA 02127
(Žiūr. skelbimą 6 psl.)

Palangoje, naujame rajone parduodamas 3 kambarių ir virtuvės butas su baldais, trečiame aukšte. Kambariai nepereinami, yra du balkonai. Skambinti: 908 521-5784. Palangoje skambinti: 31757. **(sk.)**

Kaune, Laisvės alėjoje ir Senamiestyje parduodami 3-jų ir 4-ių kambarių butai. Naujai restauruoti, parketinės grindys aukštos lubos. Dviejuose butuose yra židiniai. Pardavimo kainos - nuo 30,000 iki 40,000 JAV dolerių. Skambinti tel. 370-7 22 86 56, fax 370-7 22 34 71. **(sk.)**

Atsisveikinta su Aldona Alytiene

Kas vasaros metu važiavo pro "Giraitę", tas turėdavo sustoti ir pasigrožėti Alytų rezidencija, kuri skendo įvairiaspalviuose gėlynuose, apsupta stropiai prižiūrimo sodo. Tai buvo Alytų tik vasarinis namas. Šiaip jie gyveno Elmhurst, NY.

Deja, darbščioji šeimininkė išėjo į Amžinuosius namus. Aldona Alytienė gegužės 24 d. mirė Šv. Juozapo ligoninėje, sulaukus 84 m. amžiaus. Ši garsios Šliupų giminės atžala buvo gimusi Kaune 1910 m. kovo 10 d. Pasižymėjo labai geromis būdo savybėmis ir daug kam yra pagelbėjusi sunkiose valandose.

Velionė buvo pašarvota Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas buvo gegužės 25 d. Kun. Jonas Pakalniškis sukalbėjo maldas. Žentas Romas Kezys visus pakvietė dalyvauti šermenyse. Atsisveikinimas baigtas giesme "Marija, Marija".

Velionės palaikai gegužės 26 d. buvo sudeginti Fresh Pond krematorijume. Pelenai laidojimui bus pervežti į Lietuvą.

Nuliūdime liko vyras Jonas, duktė Daiva su vyru Romu Keziu, penki anūkai, sesuo Gražina Siliūnienė ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Šeima vietoje gėlių kviečia aukoti "Laisvės Žiburiui".

Ona Barauskienė

Tartasi šeimos šventės reikalu

Popiežius Jonas Paulius II ir Jungtinės Tautos 1994-uosius metus paskelbė Šeimos metais. Tuo reikalu buvo rašyta ir lietuvių išeivijos spaudoje. Sujudo ir New Yorkas. 1994 m. gegužės 1 d. prof. dr. Aldona Janačienė, Pasaulio Katalikių Moterų Unijos Taryboje (WUCWO) einanti pareigas žmogaus teisių ir šeimos komisijoje, sušaukė posėdį, kuriame buvo tartasi šeimos šventės ruošimo reikalu.

Posėdyje dalyvavo Lietuvių Katalikių Moterų Pasaulio valdybos (PILKĄ) narės ir Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros draugijos valdyba.

Numatoma šventę surengti spalio 29 d. Minėjimas bus dviejų dalių: iškilmingos mišios bus aukojamos Apreiškimo lietuvių parapijos bažnyčioje, o akademija vyks Kultūros Židinyje. Bus paskaita ir meninė dalis.

Pageidaujama, kad šventėje ypač gausiai dalyvautų šeimos su vaikais. Tiksli programa bus paskelbta vėliau. Pasitarimas vyko Tautos Fondo įstaigoje.

Ona Barauskienė

KNYGOS ANGLŲ KALBA geriausia dovana lietuviškai nekalbantiems

"Darbininko administracijoje gaunamos šios angliškos knygos:

Introduction to Modern Lithuanian, Dambriūnas, Schmalstieg & Klimas. Tai geriausias vadovėlis išmokti lietuviškai. Kaina 25 dol. Yra pagamintas ir A Set of 4 audio cassettes, vartojamas su knyga. Visi paaiškinimai anglų kalba. Kaina 40 dol.

Lithuania 700 Years. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Kietais viršeliais, su spalvotu aplanku. 458 psl. Kaina 25 dol.

Lithuanian Cookery by Izabelė Sinkevičiūtė. 5th printing 1993. Populiariausia dovana. 325 psl. Yra labai daug lietuviškų valgių receptų. Kaina 15 dol.

Hell in Ice, by Onutė Garbštienė. Introduction by Alfred E. Senn, Ph. D. Translated into English by Raimonda K. Bartuška. Published by the Alksninis family. Kietais viršeliais, 255 psl., su spalvotu aplanku. Kaina 15 dol.

Šias knygas galima gauti "Darbininko" administracijoje. Čekius ir užsakymus siųskite:

DARBININKAS
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207
Tel. (718) 827-1351

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai atsiuntę metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiui stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 40 dol.: K. Dulevičius, Toronto, Canada.

Po 35 dol.: N. Cirtautas, Port Sanilac, MI.

Po 30 dol.: Elena Miknius, New London, CT; J. Bačanskas, Potomac, MD.

Po 25 dol.: Stella Bajalis, Los Angeles, CA; Anelė Pietaris, Clark, NJ; Dr. J. Simaitis, Forest Hills Gardens, NY; D. Uzas, Maspeth, NY; G. Sliogeris, Long Island City, NY; Ann Gurinskas, Rego Park, NY.

Po 20 dol.: A. Tumas, Newbury Park, CA; Austra Puzinas, San Mateo, CA; A. Kaupas, Branford, CT; Nida Corporation, Melbourne, FL; Valeria Norvaisa, Miami Beach, FL; J. Birutis, Orlando, FL; P. Lanys, Ormond Beach, FL; Maria Bajorunas, Pompano Beach, FL; A. Dargis, Sun City, FL; M. D. Svoinickas, Chesapeake, VA; Elizabeth Libus, Chicago, IL; V. Sinkevičius, Chicago, IL; J. K. Laskauskas, Baltimore, MD; Stella E. Dirsa, Brighton, MA; Vale Sniolis, Brockton, MA; E. D. Maske, Center Harbor, NH; K. Bugenis, Blairstown, NJ; D. Svenciunas, Elizabeth, NJ; J. Palonis, Green Brook, NJ; Aleksandra Vitkauskaitė Merker, Teaneck, NJ; Vl. Audėnas, Union, NJ; P. Rasimas, Lindenhurst, NY; Irena Lapurka, Massapequa, NY; K. Dvorak, Richmond Hill, NY; C. Beleckis, Richmond Hill, NY; Regina Setikas, Thornwood, NY; Vyt. Vaičiulis, Woodhaven, NY; Antanina Bigenis, Philadelphia, PA.

Po 15 dol.: Vincas Lileika, Old Lyme, CT; R. Pundzevicius, Barnesville, PA; Ursula Sinkewicz, Wheelwright, MA;

Po 13 dol.: Salomėja Saldunas, Jackson Heights, NY.

Po 10 dol.: R. Latvenas, Culver City, CA; R. Novak, Los Angeles, CA; A. Kainauskas, Plainsville, CT; B. Kondratas, Quaker Hill, CT; Lydia Nelson, Waterford, CT; O. Vaitkus, Juno Beach, FL; Dalia Augūnienė, Jupiter Beach, FL; Leocadia Sinus, Spring Hill, FL; C. Beiga, Chicago, IL; Gražina Paegle, Marian, IN; Br. Svikla, Worcester, MA; Lucia Tvirbutas, So. Boston, MA; K. Cesna, Worcester, MA; W. Jomantas, Redford, MI; M. Korsack, Nashua, NH; B. Baroniunas, New Hyde Park, NJ; E. Ziausys, Amsterdam, NY; Elena Balnys, Wildwood, NJ; J. Ragaskas, Brooklyn, NY; J. B. Rudis, Brooklyn, NY; V. Prizgintas, Central Valley, NY; Elena Dirmantas, Glen Cove, NY; Lily Pocius, Richmond Hill, NY; T. Alinskas, Ridgewood, NY; R. Liutkus, Webster, NY; Gražina Bartkus, Richmond Hill, NY; Liuda Kulikauskas, So. Ozone Park, NY; V. Andrusaitis, Richmond Hgts, OH; V. Misevicius, Hellertown, PA; Marta Savinis, Houston, TX; J. Stanaitis, Houston, TX.

Po 7 dol.: A. Abramavičius, Yonkers, NY.

Po 5 dol.: S. Narkus, Sun City, AZ; Elena Ramonas, Fall Brook, CA; M. Vysniauskas, San Gabriel, CA; P. Spakauskas, East Hartford, CT; J. Stemplys, Granby, CT; J. Garla, Juno Beach, FL; A. K. Gruzdys, St. Pete Beach, FL; Liuda Sprindziunas, St. Pete Beach, FL; F. Bociunas, Sunny Hill, FL; Hedy Ostrogorsky, Boise, ID; A. Klimavičienė, Worcester, MA; Marija Botscharas, Newton, MA; Dana Eikinas, Randolph, MA; V. Raugas, Hazleton, NJ; Dalė Shavelson, Linwood, NJ; Mrs. J. Skrzynski, Passaic, NJ; A. Tashkounas, Brooklyn, NY; Valerija Gamziukas, Buffalo, NY; K. J. Bileris, Richmond Hill, NY; Ona Danisevicius, Woodhaven, NY; J. A. Ivasauskas, West Nyack, NY; A. Kazlas, Cleveland, OH; J. Raštikis, Dayton, OH; B. Sudžinskas, Hellertown, PA; Gražina Buga, Scranton, PA; A. N. Setikas, Lake Ridge, VA.

Po 4 dol.: Isabelle Stucius, Richmond Hill, NY.

Po 3 dol.: J. Kavaliunas, Beverly Shores, IN.

Kiekviena auka yra didelė pagalba *Darbininkui*. Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.

***Darbininko* Administracija**